BRABANT STRIP MAGAZINE

De onvergetelijke verhalen van John Flanders

DOSSIER
HARRY DICKSON

62

(9) 1998

Franstalige Vlamingen mogen er zijn

Misverstand nummer één : *Vlamingen hebben wat tegen het Frans.* Bij het samenstellen van het dossier van deze maand werden we eraan herinnerd dat John Flanders/Jean Ray, de Gentse fantastische verteller, zeer veel betekent voor zowel Vlaamse als Franstalige liefhebbers. Flanders was immers een "Franstalige" (tweetalige) Gentenaar. Erg veel Franstalige en zelfs Franse (strip)-auteurs gingen bij hem de mosterd halen. En in Franse bibliografische artikels vergeet men daarbij echt niet te vermelden dat net de combinatie van het Vlaamse karakter van zijn verhalen met de Angelsaksische traditie hem zo uniek maakt. Er is dus nog plaats voor nuance, gelukkig maar. Eens zal de kolonisatiedrang van het *Front Des Francophones* wel stilvallen, zodat wij eindelijk ook eens onbezorgd mogen genieten van de Franse taal en haar invloed op de schone kunsten.
De redactie.

BRABANT STRIP MAGAZINE

Gratis blad voor leden van *Brabant Strip vzw*, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van *de Reclamestripclub*. Wordt niet los verkocht.

Redactie en medewerkers :
Willem Gay, Wim Huygens, J.P. Legein, Jean Smits, Yves Kerremans, Paul Thys, De familie Lezy, Willem in't Hout

Werkten mee aan dit nummer:
Jozef Peeters, Michael Michiels

Eindredactie en opmaak:
Patrick Vranken

Logo's:
Dirk Stallaert, Jef Nys, W. Vandersteen

INHOUD

Dossier Harry Dickson 4
Tillieux en de mummie 10
De kist op zolder 12
Het groene parfum 14
Koffie klets 17
Reclamestrips 21
Verschijnselen 24
Zoekertjes 26

Voorplaat :
Tekening van Andreas,

© *Andreas en Casterman*

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever.

Lidgeld 1998:
(B):**600**fr, nr.**001-2980926-95**
(Nl): **40** Nlg, Giro **7616528**

Redactieadres:
Brabant Strip vzw
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
tel: 052/31.23.46
E-mail :Amber-VM@ping.be

AGENDA

December 1998 Temse
Gedurende de 1ste drie weekends : Tentoonstelling "De strip en de zelfklever" in de Watermolen.

10 januari 1999 Aarschot
17de internationale platen- en stripbeurs in de Stadsfeestzaal van 10u tot 18u.Info : 016/50.20.79

17 januari 1999 Berchem
5de strip- en platenbeurs in het Alpheusdal, F.Williotstraat 22 van 10u tot 18u. Info : Tom Van Gool : 015/52.95.47 of 015/52.86.92
Brabant Strip (Joppe)
+ Reclamestripclub zijn aanwezig

13 en 14 maart 1999 Wilrijk
Jaarlijks stripgebeuren te Wilrijk, Letterkundestraat van 10u tot 17u.
Organisatie : vzw 't Vlaams Stripcentrum.
Infofoon : 03/827.44.26
Brabant Strip (Joppe za, Roger zo)
+ Reclamestripclub zijn aanwezig

21 maart 1999 Opwijk
Grote jaarlijkse stripbeurs in Jeugdhuis Nijdrop, Marktstraat 67A van 10u tot 18u. Om 11u is er een veiling. Renaud, Roels, Stallaert, Marvano en Ferry zullen hun werk signeren. Leden van Brabant Strip krijgen gratis toegang op vertoon van lidkaart ! Info : 052/35.61.65.
Brabant Strip (Sascha)
+ Reclamestripclub zijn aanwezig.

25 april 1999 Leuven
2de stripbeurs van Stripclub Tafelrond, in zaal "Het Bad", Martelarenlaan (achter het station van Leuven).
Biddeloo, Broeckx, Edward & Eric De Rop alsook Jean-Pol komen signeren.
Info : 016/23.65.97 (J.P. Hendrickx.)

2 mei 1999 N-O-Heembeek
Stripbeurs met signeersessies in zaal Familia, Frans Vekemansstraat 131. Info 015/41.27.99

13 juni 1999 Heide-Kalmthout
2de stripbeurs in zaal "Centrum" te Heide (nabij het station)
Info : Jan Francken, 03/666.67.83

26 september 1999 Lier
2de stripbeurs georganiseerd door "Galaxa", de fanclub van De Rode Ridder, in het C.C. De Mol, Aarschotsesteenweg 5 ;
info: 03/482.40.95 (Staf Ceulemans).

OOK IN DE AGENDA STAAN?
Organisatoren, stuur alle info naar :
Brabant Strip Agenda p/a Michel Sels
Kreupelstraat 144, 1980 Eppegem
tel : 015/62.33.89

Ledennieuws

Beurzen
Met succes heeft secretaris **Michel** enkele maanden geleden een aanwezigheidspolitiek gelanceerd. Sinds eind augustus zijn Brabant Strip en de reclamestripclub vertegenwoordigd geweest op zowat alle stripbeurzen. Blijkbaar slaat dat aan, want steeds meer stripliefhebbers sluiten aan, en onze stand is vaak een trefpunt voor de "oude" leden. We zullen pogen zo verder te werken, maar dat vraagt natuurlijk wel inzet van mensen en middelen.
Gelukkig zijn er frisse knapen zoals John en Sascha die de oude garde komen aflossen. Op voorstel van Michel nemen we vanaf nu ook op in de agenda wie er zal aanwezig zijn. Wie ook eens, zelfs één keer per jaar, de stand wil helpen bemannen (waarom eens niet bevrouwen?), kan contact opnemen met Michel. Je vindt zijn gegevens op pagina 2, bij de beursagenda.

Oude nummers
Een veelgestelde vraag op beurzen, en ook per brief, is "welke oude nummers zijn nog beschikbaar". We hadden nog geen tijd om al die brieven te beantwoorden, maar let even op. Vanaf nu zal **Etienne** de nabesteldienst verzorgen voor oude jaargangen en nog beschikbare nummers. In één van de volgende nummers zit een bestelbon. We houden ook rekening met vroegere bestellingen. Nog even geduld!

De reageerbuis

Viktorie Boekie Woekie

Het zal ook de stripverzamelaars in Nederland en Vlaanderen niet ontgaan zijn dat het Haags Gemeentemuseum één dezer dagen overging tot de aanschaf van het schilderij Victory Boogy Woogy van de Nederlandse schilder, Piet Mondriaan. Dat er kunst wordt gekocht is op zich niet vreemd of verkeerd. Maar deze aankoop, eerder geschikt voor het opfleuren en bedrukken van inpakpapier, is ronduit schaamteloos. Want 80 miljoen voor een onvoltooid schilderij, voorstellende een compositie van gekleurde vlakjes, schijnt mij op zijn minst toch erg veel. Persoonlijk ben ik al jaren een bewonderaar van het werk van Mondriaan en zeker geen hater van moderne kunst. Integendeel! Het bed, de kastjes en het bureau op het kamertje van mijn zoontje heb ik jaren geleden helemaal in primaire kleuren (rood,geel,blauw en zwart) geschilderd. Alsmede een boekenkast in mijn schuur.
Nu maak ik mij niet zozeer boos over het feit dat men tot het betalen van 80 miljoen (gulden) [ongeveer 1.495.200.000 Bfr] overgaat, maar wel dat dit geld afkomstig is uit de reserves van de Nederlandse bank. Voor alle duidelijkheid: deze bank heeft onlangs met veel bombarie 110 miljoen gulden uit een oude sok gehaald en in een potje gestopt voor de aankoop van bijzondere (Nederlandse) kunst. Uw en mijn geld, Nederlandse virenden, want alle geld samen op de Nederlandse bank zijn per slot onze gezamelijke spaarcenten. Kennelijk wordt er nog zoveel aan ons spaargeld verdient, dat er met veel gemak en zonder al te veel problemen flink in die pot kan worden geklauwd. Vreemd! Want de bank, zo is mij door mijn goede papa altijd verteld, fungeert als beheerder van mijn centjes (of franks zo u wilt). Met elkaar zouden wij dus over zo'n eventuele bestemming moeten kunnen beslissen. Om deze materie iets begrijpelijker te doen zijn iets anders. Stel je voor dat slechts 1% van het aankoopbedrag van dit stuk Mondriaan zou worden besteedt aan bijvoorbeeld het Nieuwe stripmuseum in Groningen? Voor zoveel geld zouden een enorme hoeveelheid bijzondere boeken en uitgaven gekocht kunnen worden. Me dunkt, voor zo'n slordig miljoentje koop je toch zo ongeveer 95% van alles wat ooit op Nederlandstalig gebied in druk is verschenen. Zo geraken we op het punt van de fondswerving. Uit de hoeveelheid post die ik maandelijks ontvang blijkt onomwonden dat er een heel levendige handel in adresbestanden plaatsvind. Wij stripverzamelaars, die dicht bij het fenomeen strip staan, zijn de meest potentiele doelgroep waar geld los te peuteren valt. Het lijkt er op dat het museum voor een deel speculeert op de gulle giften van verzamelaars. Ongetwijfeld zijn er zelfs zat onnozele halzen die hun collectie testamentair gaan nalaten aan het Groningse. Terug naar de Mondriaan: 80 miljoen voor een stuk kanvas tussen 4 ruwe geschilderde planken! 80 miljoen voor een minimaal gebruik van kleuren! Inhoudelijk bestaat Kuifje en de alpha kunst meer uit kunst dan dit gevalletje. Het wordt hoog tijd de mensen die over dit soort uitgaven beslissen, subiet te vervangen. De hele farce rond de aankoop van deze "Mondriaan" doet mij sterk denken aan de gang van zaken ten tijde van de vermeende verkoop bij opbod op een veiling van een originele Hergé in Parijs, enkele jaren geleden. Voor een doorsnee liefhebber/stripverzamelaar is het uitgeven van 500 of 1000 gulden voor een bijzondere originele strippagina vaak al veel geld. Het is dan ook heel hard rekenen, overdenken, wikken en wegen alvorens tot de aanschaf van een stuk over te gaan. Tenzij je natuurlijk de geldschurft hebt. Maar die mensen kom ik doorgaans niet tegen. Hoeveel geld 80 miljoen precies is? Wel, voor 80 miljoen koop je compleet in nieuwstaat Donald Duck een vrolijk weekblad, *van 1952 tot en met 1998. Alle originele Hergé 's, samen met alle originele tekeningen van Willy Vandersteen en dan krijg je daarenboven de restanten van beide studio's erbij kado. Bovendien komt uitgeverij Dupuis daar als bonus nog eens bovenop. Zoveel ongeveer is 80 miljoen gulden. Maar het zou ook goed, veel minder kunnen zijn.*
Willem in't Hout

DOSSIER

Het epos van Harry Dickson

Tijdens de zestiger jaren ontdekte ik het pocketboek. Als niet-gefortuneerd verzamelaar kocht je toen voor een prikje een ganse bibliotheek bij elkaar. Ik had onmiddellijk iets met de pockets uit de reeks Marabout. *Op een dag kocht ik* Les 25 meilleures histoires noires et fantastiques (1961)*, een bundel fantastische verhalen van ene Jean Ray. Tot mijn verbazing en opwinding bleek deze auteur ook de schrijver van de talrijke* Vlaamse filmpjes *van de abdij van Averbode en dit onder het pseudoniem "John Flanders". Een zachte waanzin maakte zich van me meester.*

Henri Vernes, de vader van Bob Morane*, pleegde bij deze pocket een inleiding die argeloze lezers voor vele jaren op een dwaalspoor zou brengen.*

Vernes - een onbenullige auteur van waardeloze vertelseltjes - liet de wereld geloven dat Ray een romantisch en turbulent leven achter de rug had als zeeman, avonturier, dranksmokkelaar, dierentemmer... Jean Ray nam de gelegenheid te baat om zich te verschuilen achter deze mythevorming (om redenen die we later zullen aanhalen). In deze inleiding schreef Vernes ook dat Ray de auteur was van de pulpreeks Harry Dickson, le Sherlock Holmes américain*, dat J.R. de naam van de detective had verzonnen én dat de auteur de opdracht had gekregen de reeks in het Frans te vertalen, vanuit het Duits. Het onwetenschappelijk gedaas van Vernes zou snel doorprikt worden, maar het grote publiek bleef geloof hechten aan zijn gezwets.*

- Jozef Peeters -

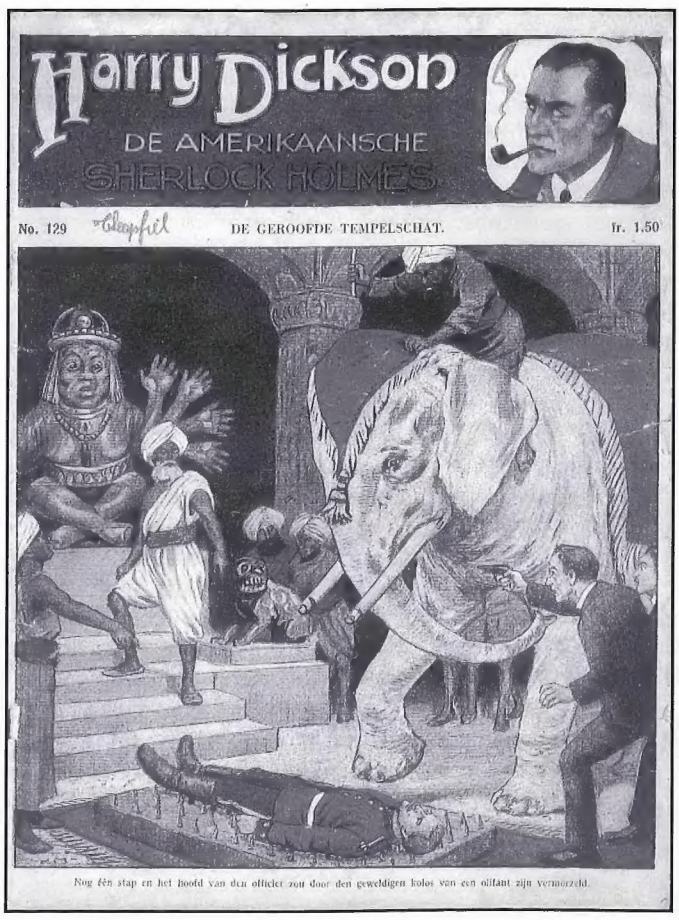
Harry Dickson
DE AMERIKAANSCHE
SHERLOCK HOLMES
No. 129
DE GEROOFDE TEMPELSCHAT.
fr. 1.50
Nog één stap en het hoofd van den officier zou door den geweldigen kolos van een olifant zijn vermorzeld.

Tijd voor de feiten. De oorsprong van de *Harry Dickson*-verhalen kunnen we situeren in 1886, toen Conan Doyle zijn *Sherlock Holmes*-verhalen schreef. De verhalen van Doyle - en ook die van zijn talrijke "navolgers" - kenden een reusachtig succes en Europa werd overspoeld met pulpreeksen. Pulpreeksen (zoals in *Pulp Fiction,* inderdaad), omdat dergelijke detectiveromannetjes op goedkoop papier -pulp- massaal aangeboden werden. Talrijke reeksen zagen het licht in verschillende landen en de avonturen van *Sherlock Holmes*, *Lord Lister*, *John Wilson*, *Nat Pinkerton* en *Nick Carter* zouden generaties boeien. Vandaag zijn er nog steeds talrijke verzamelaars die hun hart en geld verliezen aan deze populaire reeksen.

Van Duits naar Nederlands en Frans

Ook in Duitsland slaat de detectivekoorts toe. Tussen 1907 en 1911 verschenen te Berlijn 230 afleveringen van de reeks *Aus den Geheimakten des Welt-Detektivs* (AGWD voor de verzamelaars). Het gaat hier om "apocriefe" verhalen van Sherlock Holmes, dus niet geschreven door sir Arthur Conan Doyle zélf. Deze reeks kende een zeer groot succes en werd in verschillende talen vertaald. Zestien afleveringen werden o.m. door Fernand Laven in Frankrijk verspreid onder de titel *Les dossiers secrets du roi des détectives* en dit tussen 1907 en 1908. In 1927 lanceert de Amsterdamse *Naamloze Vennootschap Roman-, boek- en kunsthandel* de Nederlandse reeks *Harry Dickson* en publiceert 180 afleveringen tussen 1927 en 1938, overgenomen uit AGWD. De verhalen werden daartoe vertaald uit het Duits. De oorsprong van de naam *Harry Dickson* ligt dus duidelijk bij de Amsterdamse uitgever. De alleenverkoop voor België was in handen van Hippoliet Janssens uit Gent. Even later zag ook de reeks *Harry Dickson, le Sherlock Holmes américain* het licht.

Indiana Jones and the Temple of Doom? Nee, Harry Dickson 129.

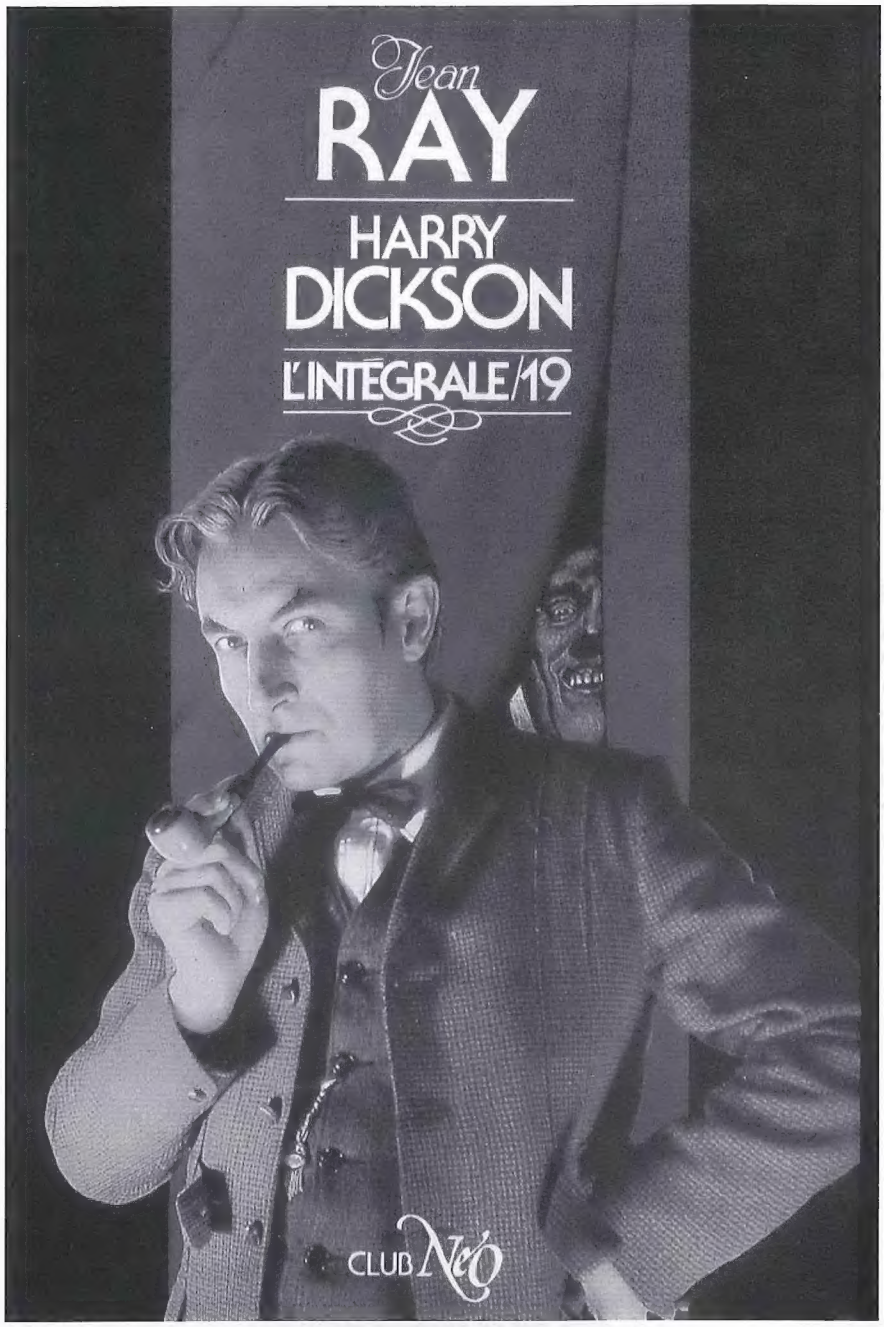

Volgens de zonen van H. Janssens nam hun vader het initiatief voor de vertaling naar het Frans. Tussen 1 januari 1929 en 1938 verschenen van deze reeks 178 afleveringen. Messageries Hachette verdeelde de reeks in Frankrijk.

Hier verschijnt Jean Ray ten tonele

In 1929 verlaat Raymond Jean-Marie De Kremer, alias Jean Ray, als een berooid man de Gentse gevangenis waar hij een straf uitgezeten had voor fraude... Hij zoekt wanhopig een broodwinning en neemt met beide handen het aanbod van Janssens aan om de pulpverhalen te *vertalen* van het Nederlands naar het Frans. Vanaf nummer 20 zouden Ray-specialisten (en andere gestoorde schriftgeleerden) de hand van de auteur herkennen in de Franse verhalen. Jean Ray beweerde immers dat hij er na een tijdje genoeg van kreeg de zouteloze verhaaltjes te vertalen, zodat hij ze stiekem zélf begon te schrijven. Daarvoor baseerde hij zich uitsluitend op titel en covertekening van het oorspronkelijke romannetje. Inhoudelijk hebben de originele verhalen en de Jean Ray-versies niets meer gemeen. Even opletten: er is dus geen *enkele* Nederlandse Harry Dickson van zijn hand. Alleen Franse afleveringen worden aan Jean Ray *toegeschreven*, want ze zijn uiteraard niet door hem gesigneerd.

Geboorte van een legende

In de loop der jaren ontstond een echte Harry Dickson-rage, vooral dan in de Franstalige gebieden. Als (tweetalige) Gentenaar schreef Jean Ray een belangrijk Franstalig oeuvre bij elkaar en vooral zijn bijdrage tot de fantastische literatuur kreeg literaire erkenning. De waardering voor de *Harry Dickson*-verhalen springt daar dan nog eens boven uit, wellicht door de mythevorming rond het zogezegde avontuurlijke leven van Jean Ray zelf, dat best een *Harry Dickson* -verhaal had kunnen zijn. Hoe het ook zij, voor een Nederlandse aflevering van *Harry Dickson* uit de jaren dertig betaal je nu tussen 200 en 350 BEF. Een Franse *Harry Dickson* betaal je tussen 300 en 400 FF, makkelijk zes maal zo veel! Opgelet, argeloze toerist: de bouquinistes op de kaaien van de Seine te Parijs verkopen je -met de Franse slag- zonder blikken of blozen facsimiles als originele uitgaven...

Links : covertekening van J-M Nicollet voor de integrale heruitgave van de dure romannetjes. Dit is trouwens een zelfportret van Nicollet. Uiterst links : ze real stuff.

Harry Dickson overleeft

De figuur van Harry Dickson werd ongelofelijk populair. Heruitgaven van de oude romannetjes volgden elkaar op. Afleveringen in facsimile, liedjes, fonoplaten, toneelstukken, kortfilms, gadgets en ja, zelfs strips werden op de markt gebracht. Een waarachtige vaudeville waarbij enkele leuke en verrassende strips uitsteken. Het zal niemand verbazen dat Jean Ray zelf als eerste startte met het exploiteren van de mythische detective.
In magazine 36 (1996) publiceerden we een artikel over het striptijdschrift *Bravo! 1936-1940* en de medewerking aan dit blad van John Flanders. Dit pseudoniem gebruikte De Kremer hoofdzakelijk voor zijn Nederlandstalig werk. We vroegen toen aandacht voor de beeldverhalen met ondertekst, getekend door Frits van den Berghe naar de Edmund Bell-verhalen van Flanders. Deze verhalen, *De man met het witte aangezicht*, *De ijzeren tempel*, *Het geheim van Hawk-Manor*, *Het mysterie van de witte tijger* en *Mysteras*, vonden hun oorsprong in de *Harry Dickson*-verhalen. In feite is Edmund Bell, gecreëerd door Flanders, niet meer dan een jongere versie van Dickson. En zo bleef het doorgaan, steeds andere aliassen werden verzonnen. Vlaanderens -we mogen zeggen België's- populairste auteur van fantastische verhalen zou jarenlang ongegeneerd putten uit "zijn" Franse Dickson -verhalen.
John Flanders hernam en bewerkte zowel thema's als personages in kortverhalen voor dagbladen, in jeugdweekbladen of voor de *Vlaamse Filmpjes*. Als journalist voerde hij *Harry Dickson* bovendien op als de evenknie van Sherlock Holmes. In bloedernstige artikels en cursiefjes trachtte hij rondom de figuur van Dickson "realistische" elementen te weven, zodat de grens tussen fictie en werkelijkheid ging vervagen. Flanders haalt Dickson bijvoorbeeld aan als een beroemd detective, die hij net als de lezer kent van reputatie, maar waarmee hij zelf geen rechtstreekse band heeft.

Andreas, Comès, Tardi en vele anderen...

Na de dood van Flanders in 1964 zouden andere scenarioschrijvers inspiratie vinden in de Harry Dickson-reeks. Een aantal striptekenaars zou discreet hulde brengen aan Jean Ray en zijn werk, sommigen zelfs uitdrukkelijk.

- Jozef Peeters -

De invloed van Jean Ray op andere auteurs

Aan Vlaamse zijde tekende **Buth** een aantal avonturen van Thomas Pips naar scenario's van Flanders. Deze strips tonen duidelijk de voorkeur aan van de auteur voor het misdaadverhaal. Ook na de dood van Flanders bleef Buth verhalen tekenen "in de geest van" de auteur en dit tot ergernis van Albert van Hageland, de literaire agent van John Flanders. Mijn persoonlijke voorkeur gaat uit naar de stripverhalen getekend door Rik en René Follet. Henri Clément, alias **Rik**, tekende erg geslaagde verhalen – gepubliceerd in 't Kapoentje – die uitstekend de sfeer en het verhalend karakter van het proza van John Flanders weergeven. Deze verhalen zijn echter ver verwijderd van de duistere wereld van Harry Dickson. Maar Rik mengt misdaad en mysterie tot grafische pareltjes.

Misdaad en mysterie? Jacques Van Herp, erudiet verzamelaar en auteur van baanbrekende studies over o.m. science-fiction, zocht naar de invloed van de Harry Dickson-verhalen op het werk van Maurice **Tillieux** *(Ran Tan Plan, nr. 8/9, 1968)*. Daarover meer op pagina 10. Bij de bekende Franstalige namen moeten we o.m. Philippe **Foerster** vermelden met de reeks Starbuck en **Comès** met De schaduw van de raaf

(Verhalen en Legenden, Lombard 1981). In dit verhaal komt een jongeman in een geheimzinnig huis terecht bij een vreemde familie. Later blijkt dat het eigenlijk om schikgod(inn)en gaat, die beslissen over leven en dood. Het is duidelijk dat dit gegeven rechtsreeks uit *Malpertuis* komt, Jean Ray's beroemdste magisch-realistische roman. We vergeten ook Jacques **Tardi** niet, die een mooie cover plus een hoop illustraties tekende voor een herdruk van *Le monstre de Borough* (Casterman, 1981). Wie weet levert een studie over de invloed van Flanders op Tardi niet méér op. Let ook op het stripverhaal Soirée de gala van Andreas Martens, alias **Andreas**, naar een verhaal van John Flanders, dat onopgemerkt verscheen in Curiosity magazine (1975). De illustratie die hij leverde voor een artikel over Harry Dickson,

***Comès verwijst in* De schaduw van de raaf *op geslaagde wijze naar Jean Ray's epos* Malpertuis.**

AARON! ZO IS HET GENOEG!... JE HAD DE KANS JE TE WREKEN, EN JE HEBT VERLOREN! JAMMER VOOR JOU! IK VERBIED JE DOOR TE GAAN, ONZE PERSOONLIJKE GEVOELENS MOGEN ONZE TAAK NIET VOORT. DURend BEÏNVLOEDEN!

"Walker kreeg het bevel twee lantaarns van kaarsen te voorzien. De straat lag eenzaam in de sneeuw. De westenwind schuurde klagend over de daken. Langs de kant van de marktplaats hieven een paar bedelaars een eentonig wijsje aan."

Rik Clément slaagt er als enige in de magie van John Flanders echt op te roepen, in sobere zwart/wit tekeningen. De tekst van Flanders wordt respectvol onder de tekeningen geplaatst.* De nachten van Preston, *sfeervolle strip buiten competitie.

in het tijdschrift *A Suivre* (nr. 21, 1981) is prachtig en evoceert perfect de typische Harry Dickson-sfeer. Het was een verplichte keuze voor de cover van dit nummer. Verder zouden onder meer Gidecq, René Follet, Wilbur Duquesnoy, Pascal J. Zanon en Roman de avonturen van Harry Dickson en zijn epigonen grafisch herschrijven.

Jean Ray/John Flanders zelf als stripfiguur

In ***L'Ordre du Dragon Noir****; une aventure de Bob Wilson* (Ed. Deligne, Brussel, 1985) brengen Griffo en Marcus, alias Danny De Laet, John Flanders zelf tot leven. Een zekere John (Flanders dus) treedt op te Antwerpen als Belgisch correspondent van Bob Wilson en schenkt de detective o.m. een exemplaar van zijn boek *"Les contes du whisky"* (plaat 16). Op plaat 19 verlaat het legendarische schip uit zovele Flandersverhalen, de "Fulmar", de haven van Antwerpen.

Werner & Serge Algoet passen hetzelfde trukje toe in ***Oostfront*** (Ansaldi, Brussel, 1988). Jean d'Artois, Gentenaar en korporaal bij de 5e SS brigade Wallonie, mag tijdens WOII voor een tiental dagen met verlof naar België. In een herberg op de Ham, te Gent, ontwaart hij in een café een man die een spookachtig verhaal vertelt aan de omstaanders. Op het eerste vakje van de tweede strook uit plaat 33 wordt John Flanders afgebeeld, op plaat 36 (derde strook) wordt de scène in de herberg hernomen. De auteurs maken wel de fout Flanders voor te stellen zoals hij eruit zag in de jaren zestig, twintig jaar later!

TIENS, JE VAIS PRENDRE UN CAFÉ, CELA ME CHANGERA DU WHISKY MAIS JE TE DONNE QUAND MÊME UN EXEMPLAIRE DE MON BOUQUIN TU DEVRAIS POURTANT AIMER CELA. À MOINS QUE TU NE PRÉFÈRES LE RHUM. SI TU EN VEUX UNE CAISSE, HEIN ? NON !
JEAN RAY
Les Contes du Whisky
JOHN, JE VOUS EN PRIE !
16

De late namiddag, in'n herberg op de Ham -
ARIEF
„ en plots, uit die groene, spookachtige mist boven het kanaal, dook'n angstaanjagende „
MALTOMALTINE
Wie is dat ? Qui est-ce ?
DI VOLO APERITIF
'n Schrijver uit de buurt. De Kremer. Hij schrijft verhalen onder de namen John Flanders of Jean Ray.
Jan blijft geruime tijd naar deze fantastische verteller luisteren...

Rechtsboven: John Flanders maakt reclame voor zijn eigen boek , Les Contes du Whisky, (1944) en suggereert dat hij drank smokkelt

Rechts: John Flanders in actie in een Gents café, tijdens WOII, maar véél ouder !?

STRIPwinkel

ATLANTIS

AANKOOP
VERKOOP
ANTIEK

Broekstraat 2 B-9700 Oudenaarde
(100 m. van het station)
Tel & Fax +32(0)55/ 31 81 74

Openingsuren:
Maandag tot donderdag: 17.00 tot 20.00 u.
Vrijdag van 15.00 tot 20.00 u.
Zaterdag van 10.30 tot 19.00 u.
Zondag van 10.30 tot 13.00 u.

Verschenen bij Atlantis in 1997:
- *Schaduwland II* (150 ex.)
- Ex-Libris *3e Testament* (200 ex.)
- Hc. *3e Testament*
(100 ex., genumm. en gesign. prent.)

Stripwinkel
HET „B"-GEVAAR

ERIK DENEYER
Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

STRIPWINKEL
GOBELIJN

BOEKEN - STRIPS
CD - VIDEOFILMS
INKOOP - VERKOOP
STRIPANTIQUARIAAT

WOEFKE

ANTWERPSESTRAAT 185
2640 MORTSEL (ANTWERPEN)
Open : van 9 tot 18 uur
Donderdag gesloten
03/449.15.60

MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN
TEL. 016 / 23.55.86
Open van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur,
van maandag tot en met vrijdag.
Zaterdag doorlopend geopend.

Harry Dickson als stripfiguur

Wat kregen we al niet te lezen in de loop der jaren? Het geheim van de witte tijger, een bewerking door Gilbert De Clercq, alias Gidecq, en gepubliceerd in Ohee Club (nr. 31, 1975) is slechts een vermelding waard. De stripverhalen van respectievelijk Zanon en Roman, die hem laten optreden onder zijn eigen naam, sluiten meer aan bij de originele figuur van Harry Dickson, alhoewel...

- Jozef Peeters -

De reeks van Pascal J. **Zanon** en Christian **Vanderhaeghe** werd met bijzonder veel poeha en bombarie aangekondigd. Het verkoopsucces zou erg groot zijn, het resultaat is matig. Verhaal en tekst zijn ridicuul en ingewikkeld, het tekenwerk is pover en te statisch en de figuren te houterig getekend. Het mooie tekenwerk van zielloze gebouwen en vreemdsoortige voertuigen redt het stripverhaal nauwelijks. De verkoop van de reeks wordt gestimuleerd door luxe-uitgaven (in het Frans) en de Nederlandstalige albums zitten vol met enge taal- en spellingfouten *(zie artikel in magazine 47, 1997 -red.).*

Het klassieke verhaal! Een vriendin van mij, zonder een cent, is hevig verliefd op de zoon van de schatrijke Lord Edgewell. Zijn vader was uiteraard hevig gekant tegen dit huwelijk van zijn erfgenaam...
En dokter Meredith gooide roet in het eten door Lord Edgewell te redden, ondanks uw bedreigingen...

De auteurs zijn er in geslaagd om de magie van de verhalen te laten verdwijnen en verwijzen graag naar verwantschap met het werk van Jacobs. Dit is grof teren op het succes van een bezielde kunstenaar. Het optreden van de mooie jongedame Georgette Cuvelier, dochter van de afschuwelijke misdadiger professor Flax, brengt nog enige spanning in het verhaal. Nog enkele rondingen versterken, wat meer wulpse scènes en de verkoopcijfers stijgen wellicht weer.

Zanon
De bende van de spin. Art & B.D. 1986.
De beulsgeesten. 1988. (in het Frans hertekend en opnieuw gepubliceerd in 1998).
De drie cirkels van de angst. 1990.
Het onvindbare rijk. 1994.
Vreemde groene stralen. 1997.

Alles kan beter

Nee, dan zijn de bewerkingen "zonder toestemming" door Olivier **Roman** en Richard D. **Nolane** veel levensechter. Zij roepen wél sfeer en spanning op. Tot op heden verschenen vijf titels in het Frans en twee in het Nederlands. Auteursrechterlijk is dit een kluif voor advocaten, literaire agenten en uitgevers. Harry Dickson was immers nooit eigendom van Jean Ray/ John Flanders. Het personage is niet beschermd en iedereen kan verhaaltjes brouwen rond Harry Dickson zonder rekenschap te moeten geven. Zo zorgt het taaie misverstand, in het leven geroepen door Vernes, nog steeds voor een onoverzichtelijk kluwen. We kunnen ons voorstellen dat Flanders smakelijk lacht, ginds aan de andere zijde...

Roman
De demon van Whitechapel Farao-Talent,'95
De vrienden van de hel. idem, 1995
L'île des possédes. Soleil prod., 1992
L'Ombre de Blackfield. idem, 1997
La nuit du météore idem, 1998.

Links en boven : Vanderhaeghe en Zanon putten wat té gretig uit de erfenis van Jacobs. Een verwijzing kan leuk zijn, maar fragmenten uit "Zwaardvis", "Pyramide", "Gele Teken", "Atlantis" en "Sato" vliegen je om de oren, en dat in amper vijf albums...

De zonen, neven en zwagers van Harry Dickson

Edmund Bell is, zoals al gezegd, één van de alter ego's van Harry Dickson die Flanders zelf creëerde om Dickson-verhalen te kunnen herwerken. Detectives Triggs en Wheeler blijven wellicht voor altijd gevangen in het wereldje van Vlaamse en andere Flimpjes, Edmund Bell vond echter zijn weg naar het stripverhaal. Andere auteurs lieten hun fantasie de vrije loop en verzonnen nieuwe detectives gebaseerd op het oude personage.

De Edmund Bell-strips van **Follet** zijn hoogtepunten in het werk van de tekenaar en het eerste verhaal, *De duivelse koorden*, steekt torenhoog uit boven alle andere bewerkingen. Op initiatief van uitgever Claude Lefrancq bewerkten Jacques **Stoquart** en Martin **Lodewijk** enkele Bell-verhalen. Nadat Lodewijk een zwak en onsamenhangend scenario had geleverd voor *De zwarte schaduw,* staakte Follet zijn medewerking. Dit verhaal staat inderdaad mijlenver weg van Jean Ray. Een vijfde Bell-verhaal, *De spooktrein* (1993) werd getekend door Wilbur **Duquesnoy**, naar het verhaal *De spooktrein op de heide* (Bravo! 1937). Is het een persiflage of een farce? In ieder geval is het een onbeduidende strip...

R. Follet	*De duivelse koorden*	Lefranq	1987
	De nacht van de spin		1988
	De rode schaduw		1989
	De zwarte schaduw		1990
Duquesnoy	*De spooktrein*		1993

DIT RIEKT NAAR TOVERIJ, MIJNHEER EDMUND!!
NIET IN HET MINST, M'N BESTE WALKER.. EERDER 'N TRUUKJE VAN EEN EERSTEJAARS STUDENT CHEMIE. DE WARMTE VAN MIJN HAND BRACHT HET MET FOSFOR IN ZWAVELETHER OPGELOST, DOORDRENKT PAPIER TOT ONTBRANDING
"AL VERKLAART DAT NIET DIE VREEMDE GEUR!"

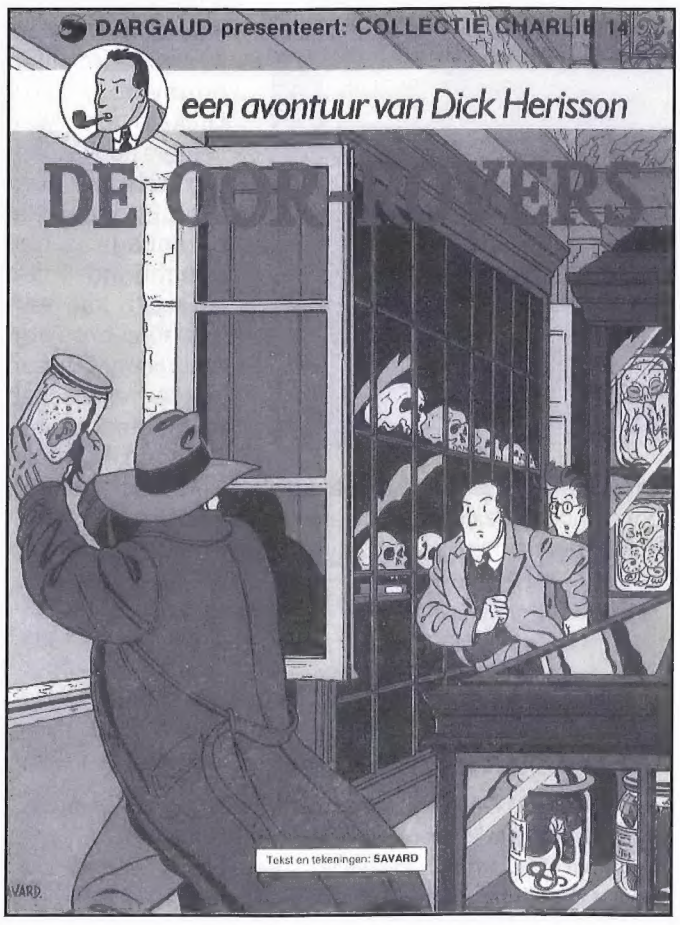

Zeker vermeldenswaard zijn de boeiende en prachtige stripverhalen van **Savard**. In een interview, gepubliceerd in *Pilote & Charlie* (nr. 18, 1987), bevestigde Savard dat hij Dick Hérisson bewust in de voetsporen van Harry Dickson liet lopen. De sfeer en de stijl van de Dickson-verhalen lieten duidelijk een diepe indruk na op de tekenaar. Het ironische karakter en de verschuiving in tijd en ruimte – van het mistige London naar het zonnige zuiden van Frankrijk – ervaart de tekenaar als een verrijking. Zoals de misdaad te Londen verscholen zit in de mist, zo ook zijn de donkere steegjes en de schaduwen van het landschap decor voor angst en mysterie. De verhalen van Dick Hérisson hebben een sterke structuur en de afmosfeer wordt door hevige en ongewone kleuren gedragen.

Onder : Dick Hérisson woont blijkbaar in de... Avenue J. Ray.

Savard	*De schim van de torero*	Coll.Charlie 11, 1984.
	De oor-rovers	14, 1986.
	De laatste akte	22, 1987.
	De vampier	41, 1990.
	De terugkeer van de zeedemon	45. 1991.
	Broeders in het kwaad	49, 1994.
	De tombe van Absalom	51, 1996.
	Het huis van de gehangene	53, 1998.

Floc'h en François Rivière brachten Sir Francis Albany in de voetsporen van Harry Dickson. De lectuur van deze verhalen roept reminiscenties op aan de verhalen van Agatha Christie, Conan Doyle en Jean Ray. Liefhebbers van misdaadverhalen en mysterie, van Sherlock Holmes en Harry Dickson, worden verwend door de sterke verhalen van Rivière. Meer afstandelijk dan de strips van Savard en naar vormgeving verwant aan de klare lijn, verwierf de reeks *Albany* een enthousiast en trouw lezerspubliek. De strips van Jean-Claude Floc'h zijn kleine meesterwerken.

Floc'h	*Rendez-vous in Sevenoaks*	Mondria, 1981
	Dossier Harding	Mondria, 1981
	Op zoek naar Sir Malcolm	Dargaud,1984.

Het illustratiewerk van Jean-Michel **Nicollet** mag hier niet onvermeld blijven. Deze illustrator en striptekenaar (*Ténébreuses affaires*, Humanoïdes Associés, 1979) leverde verschillende illustraties voor stofwikkels van Harry Dickson-uitgaven (zie pagina 5). In 1985 tekende Arnaud **Fontaine** onder het pseudoniem Arnaud Floc'h, niet verwarren met Jean-Claude, Highgate (Paris: Ed. Trihan). Harry Dickson werd hier Meredith Prescot.

N°24 Iedere aflevering bevat een compleet verhaal 1fr. 7ct.
HARRY PINKSON
de beroemdste DETECTIVE van onze tijd
DÉPOSÉ
De lichtgele Specht
"Stop!" Riep de priester tot de gemaskerde man die per auto voorbijreed, niet wetend dat deze man Fantomero zelf was ...

Rechts: knipogen alom. Andy White, leerling van Carland Cross, bladert in een bundeling Harry Dicksons. Op de achtergrond een portret van Het Gele Teken? Op een schedel meer of minder werd niet gekeken.

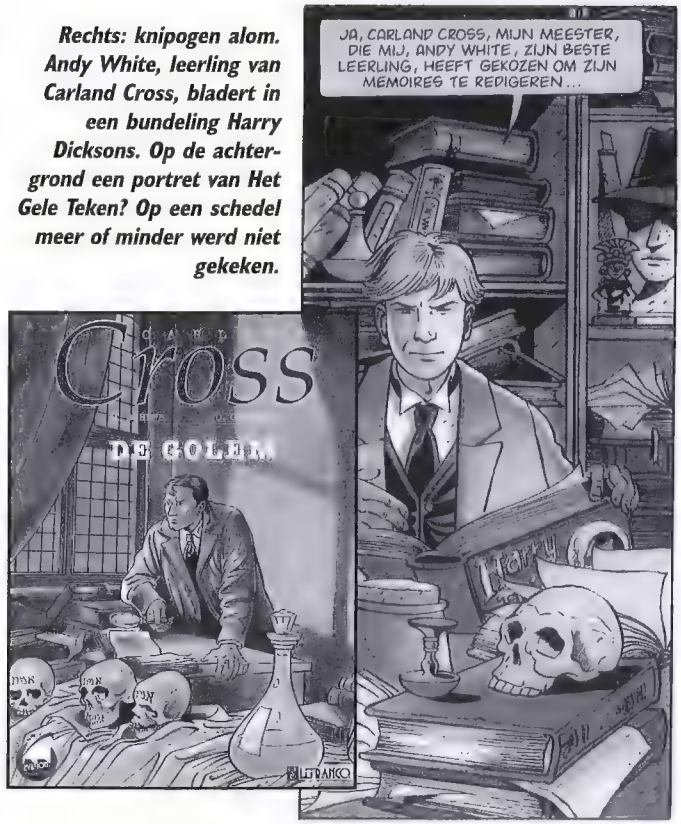
JA, CARLAND CROSS, MIJN MEESTER, DIE MIJ, ANDY WHITE, ZIJN BESTE LEERLING, HEEFT GEKOZEN OM ZIJN MEMOIRES TE REDIGEREN...
Cross
DE GOLEM
Harry

Olivier **Grenson** en Michel **Oleffe** brengen Carland Cross en zijn assistent Andy White op het toneel. De auteurs bekennen dat ze geïnspireerd werden door de verhalen van Jean Ray en door de verbeelding van zijn wereld door Nicollet. *De golem*, het eerste verhaal, werd opgedragen aan Jean Ray. Een vergelijking met het spetterende stripwerk van Savard of Floc'h kunnen deze verhalen echter niet doorstaan. De tekenaar heeft te korte beentjes.

Grenson	*De golem*	Lefrancq	1991
	Het dossier Carnarvon.		1992
	Tunnel.		1993
	Het mysterie van Loch Ness, De verdoemde expeditie en *Het onderwaterkerkhof.*		1994 en 1995
	De vampier van Shadwell.		1996
	De gehangenen van Manhattan		1998

Marc **Wasterlain** leverde een mooie pastiche af in een aflevering van *Dokter Zwitser* (*Robbedoes* nr. 2069, 08.12.1977, p. 5.): *"M'n grootvader schreef hoofdzakelijk detectivefeuilletons. 't Was de tijd van Nat Pinkerton, Harry Dickson, Nick Carter..."*

Florence **Cestac** tenslotte, parodieert Harry Dickson met de humoristische verhalen van Harry Mickson, de gekke en vreemde detective, in o.m. *Harry Mickson nettoie ses pinceaux* en andere meesterwerkjes. Is de parodie niet de ultieme vorm van erkenning?

Ook figuren uit de filmwereld, o.m. Alain **Resnais**, kwamen in de verleiding om de figuur van Harry Dickson opnieuw gestalte te geven. Maar dit is een verhaal apart. Als uitsmijter vermelden we nog dat Philippe **Mellot**, co-auteur van *Trésors de la bande dessinée* (de "B.D.M"), in *Les maîtres de l'Aventure, du Fantastique et du Mystère* (Paris, 1997, 3 delen) een stortvloed van informatie en afbeeldingen verzamelde over de populaire pulpreeksen (de "stationslectuur") gepubliceerd tussen 1906 en 1959. Het valt op hoeveel striptekenaars inspiratie vonden in deze Grand-Guignoleske teksten en omslagillustraties. Een aanrader voor speurneuzen.

Jozef Peeters

Wat deed Maurice Tillieux met de grijnzende mummie van Jean Ray?

Goed, maar waar gaan die legendarische Harry Dickson-verhaaltjes van Jean Ray eigenlijk over? Onverklaarbare misdaden en gruwelen, ongrijpbare booswichten in een somber, dreigend decor, zo kunnen we het samenvatten. Vooral het gebruik van bruut geweld en de buitenmaatse heldenverering van de persoon van Dickson zelf bepalen de sfeer. De detective wordt door heel Londen op handen gedragen en zelfs Scotland Yard ligt constant aan zijn voeten, smekend om hulp. Het zijn sterke benen die zoveel roem kunnen dragen... Harry Dickson schrikt er dan ook niet voor terug om het recht in eigen handen te nemen en menig schurk op koelbloedige wijze naar het hiernamaals door te sturen. "Oog om oog, tand om tand" is zijn motto. Nu moet gezegd worden dat de misdadigers waarmee hij te kampen heeft, van de allerergste soort zijn : misdaad is hun levensdoel, sadisme hun tijdverdrijf.

Harry Dickson 118, 1935. Deze covertekening inspireerde Jean Ray tot een gruwelijk verhaal. Tekening én verhaal lieten ook een bijzondere indruk na op de jonge Maurice Tillieux.

Paranormale begaafdheid, fysieke misvorming en religieus fanatisme zijn daar meestal de oorzaken van. Daardoor belanden we bij het belangrijkst element, dat niet alleen Harry Dickson, maar de Jean Ray-verhalen in het algemeen kenmerkt : de wereld van het fantastische, met onmiskenbare verwijzingen naar science fiction. Wie dacht dat Chris Carter, de schepper van succesvolle TV-reeksen als The X-files en Millenium een nieuw thema aangeboord had door misdaad te combineren met science fiction en monsterkillers, moet maar eens twee keer denken. John Flanders schreef trouwens in 1947 al een verhaal over vliegende schotels (!), dat door Buth in stripvorm gegoten werd. Weird Tales *(New York) publiceerde in de jaren dertig al verhalen van John Flanders. Wij verdenken Chris Carter er ernstig van óók Jean Ray gelezen te hebben maar hijzelf zal dat natuurlijk ontkennen...*

- Patrick Vranken & Jean Smits -

Wie dat alleszins wèl gedaan heeft, en het ook toegaf, is Maurice Tillieux. Tillieux liet zich minstens twee keer duidelijk inspireren door de plot van een Harry Dickson-verhaal. De eerste keer leidde dat tot een griezelig Felix-verhaal voor Heroic, *La momie mène la danse* (1951), later door Dupuis in het Nederlands uitgebracht als *De mummie leidt de dans.*

Ook de aankondiging van het verhaal uit Héroic werd ingekleurd, vertaald en herletterd voor Felix-album 8 .

Een geheimzinnig personage, Barett, lijdt aan de ziekte van Lexington, een ongeneeslijke huidziekte die hem langzamerhand het uitzicht geeft van een skelet.
Om zijn vel te redden (laat ons eens een Tillieux-woordgrapje gebruiken...) dwingt hij een arts van twijfelachtig allooi zijn afgestorven huid op te lappen met die van katten. De lieve beestjes worden daartoe gevangen en levend gevild. Een gruwelijk verhaaltje, vooral voor dierenliefhebbers, dat echter verbleekt naast *Le mystère de Bantam House*, het Dickson-avontuur van Jean Ray dat Tillieux inspireerde. Prins Mirmâ lijdt aan dezelfde ongeneeslijke ziekte, maar ontvoert de mooiste verpleegsters van Londen, die van hun glanzende velletje ontdaan worden. Sha, zijn bediende, bewaart de lillende lapjes in een bokaal op zelfbereid "sterk water". Dit is nu pure Jean Ray-horror, en dat alles verzonnen op basis van een covertekening! Van ongezonde fantasie gesproken... Vanwege de censuur kon dit natuurlijk niet door de beugel in de jaren vijftig, zodat Tillieux het wat afzwakte, de katten opvoerde en de bokalen wijselijk achterwege liet. In het avontuur van Felix wordt meer gesuggereerd dan getoond en de typische humor maakt het verhaal licht verteerbaar. Toch zou precies dit soort verhalen Heroic "te volwassen" maken en in de problemen brengen, zodat... maar herlees toch gewoon ons dossier "Heroic". In ieder geval betekende dit verhaal van Felix een belangrijke stap in Tillieux's evolutie als stripmaker.

De tijden veranderen

Let nu even op de evoluerende zeden van onze tijd, beste lezers : in de jaren '70 slaagt Tillieux er in hetzelfde verhaal door de censuur van het jeugdblad *Robbedoes* te sluizen. Het scenario wordt aangepast voor *Het Doodskopmasker*, een avontuur van *Jess Long.* Voor deze stripreeks van Piroton werden trouwens verschillende griezelige Felix-verhalen opnieuw gebruikt. Het verhaal werd opgenomen in Jess Long album 8 (Dupuis, 1978). Ditmaal speelt het verhaal zich af in New York en Hoffman, de moderne mummie, ontvoert nu kleine jongetjes. De arts van dienst is ex-medisch assistent van een concentratiekamp, een gezocht oorlogsmisdadiger. Tillieux bedenkt hem trouwens met de toepasselijke naam Heinrich Bochman ("boche" staat voor "mof" in het Frans). Met dit verhaal valt dus helemaal niet te lachen. Helemaal op het einde blijkt wel dat de knapen het verschrikkelijke avontuur ongeschonden overleven. Zelfcensuur van Tillieux ongetwijfeld, maar de suggestie heeft toch maar weer zijn werk gedaan. Wanneer Hoffman zich op het einde van het verhaal verschanst op een watertoren, zegt Jess Long bovendien : *"Schiet 'm neer! We krijgen hem daar niet af zonder dat er een paar van ons aan gaan... dat is-ie niet waard!" (pag. 18).* Een zeer *Dicksoniaanse* uitspraak, zie ook de inleiding van dit artikel. De mummie krijgt bijgevolg in alle verhaalversies zonder pardon de kogel. Jess Long kunnen we dus toevoegen aan het lijstje dubbelgangers van Harry Dickson.

Cover van Piroton voor Robbedoes nr. 1813

Het verschrikkelijke gas

Maurice Tillieux zou nog minstens één ander verhaalelement van Jean Ray gebruiken. In *On a volé cette homme* (H.D. 65, 1934) wordt Harry Dickson bedwelmd met een gas dat een bijzondere invloed heeft op het gezichtsvermogen : de kleinste voorwerpen krijgen monsterachtige afmetingen. Ook in *La maison hantée de Fulham Road* (H.D. 92) en in *Le singulier Mister Hingle* (H.D. 96) gebruikt Jean Ray dit thema. Natuurlijk is het een monsterachtige spin die de dappere detective bedreigt, wat kan er gruwelijker zijn? Net hetzelfde drama overkomt Felix in *Les Chevaliers de l'Apocalypse* (Heroic 6, 1956)! Tillieux vindt dit effect zo geslaagd dat hij Baard aan hetzelfde lot onderwerpt in Baard en Kale -album 22, *Graai naar de macht* (Dupuis, 1975). Dat dit alles geen toeval is, wordt bewezen door het feit dat Tillieux Jean Ray/John Flanders ging opzoeken in 1964, zes maanden voor diens dood. Tillieux wilde maar wat graag de "schepper" van Harry Dickson ontmoeten, omdat net die held zo'n indruk gemaakt had op de jonge Maurice en hem blijvend zou inspireren. Alleen al de vaak meedogenloze aanpak van Felix (misdadigers moeten neergeschoten worden) verwijst naar Dickson. Is dat plagiaat? Wat ons betreft niet, want door zich te inspireren op Jean Ray heeft Tillieux heeft ons ijzersterke stripscenario's geschonken, die hun sterkte halen uit dezelfde mysterieuze sfeer met griezelige elementen.
Hiermee is eens te meer het meesterschap van Maurice Tillieux bewezen, want dat het niet eenvoudig is een verhaal van John Flanders in stripvorm te gieten, hebben veel andere stripmakers tot hun schande mogen ondervinden...

De kist op zolder

Onze leden? Zonder twijfel een verzameling speurders en fantasten, met elk een ander, boeiend verhaal. Ditmaal hoeven we geen interview af te nemen, het volstaat Jozef, Jef pour les amis, zelf aan het woord te laten over dertig jaar detectivewerk.

Een reis naar de vierde dimensie...

Op het einde der zestiger jaren bracht ik met mijn echtgenote de vakantie door te Gent. We hadden enkele moeilijke jaren achter de rug en besloten toen de donkere jaren af te sluiten met een hernieuwde huwelijksreis. Gedurende enkele weken zwierven we er rond, met potlood en papier, met camera en bandopnemer... op zoek naar sporen van Jean Ray/John Flanders. We hadden het niet breed toen maar het werden heerlijke dagen met boeiende en onthutsende ontmoetingen en leuke koopjes. In iedere wijk troffen we wel iemand aan die met bewondering of misprijzen over de auteur en zijn levenswandel sprak, nooit over zijn werk. Ooit moet ik de herinneringen aan die hondsdagen aan het papier toevertrouwen en de doos met naamkaartjes, foto's, affiches,vergeeld drukwerk en bandopnamen weer openen. In de voetsporen van Flanders' verleden en zijn verhalen dwaalden we rond. Vruchteloos hadden we in Gentse boekhandels gezocht naar originele Harry Dickson-afleveringen. Op een dag bevonden we ons plots in de Vaderlandstraat... In deze straat bevond zich in vervlogen dagen de uitgeverij van Hippoliet Janssens, die tijdens de dertiger jaren de legendarische afleveringen van *Harry Dickson, le Sherlock Holmes américain* had verspreid.
Koortsachtig zochten we naar een huisnummer en naar een naamplaatje bij de deur. Na lang aarzelen belden we aan en even later stonden we samen met de twee zonen van "de generaal", de bijnaam van uitgever Janssens, in een kleine opslagplaats. Met ongeloof staarden we rond. Overal ontwaarden we stàpels onverkochte exemplaren van de verschillende uitgaven. De uitgever publiceerde tussen 1920 en 1940 talrijke volksromans en populaire reeksen en verdeelde in België o.m. de pulpreeksen *Buffalo Bill, Nick Carter* en, zoals al gezegd, *Harry Dickson.* Restexemplaren van *Harry Dickson* lagen er netjes gestapeld en verpakt. Met een koortsachtig gevoel keken we rond en namen met verbazing de hoogst zeldzame exemplaren van die befaamde pulpreeks vast. Urenlang hebben we er gepraat en voorzichtig brachten we een bod uit. De volgende dag haalden we als een stelletje ordinaire opruimers van zolders en kelders alle afleveringen uit de bergplaats weg...
Ik herinner me de autorit naar Antwerpen nog steeds. De wagen pruttelde tegen wegens het gewicht en lag diep tegen het wegdek aan. Met een zalig gevoel keerden we terug naar de Seefhoek. Gedurende enkele jaren bleven ze daar verpakt en onaangeroerd. Slechts vele jaren later vonden de afleveringen een weg naar verzamelaars en verkoopzalen.

Wie zijn onze leden?
Jozef Peeters, papierverzamelaar

Een leuke vondst

Bladeren, snuffelen, lezen in oude tijdschriften en kranten is een prettige bezigheid die soms leidt tot leuke en opwindende vondsten. Zo'n vijfentwintig jaar geleden kocht ik op een rommelmarkt te Gent een aantal nummers van het *Fondsenblad* uit het jaar 1912, bestemd voor de Gentse middenstand en de toenmalige beursspeculanten. Daarin vond ik lijsten met afvarende en binnenkomende schepen te Gent in het jaar 1912. En tot mijn grenzeloze verbazing stonden daar, zwart op wit, de namen van de mythische en legendarische schepen die zo dikwijls in de verhalen van John Flanders opduiken! De *Fulmar,* de *Truro,* de *Sea Gull,...*
Jarenlang zouden de ontdekkingen zich opstapelen,

De Fulmar in* L'Ordre du Dragon Noir *(Ed. Deligne, pag. 19)

onbelangrijke maar leuke vondsten: zoals de bijdragen van Jean Ray in *De Goedendag* (1904), een strijdvaardig orgaan tegen de verfransing en voor de vervlaamsing van de universiteit te Gent, of zoals zijn scheldproza in het dagblad *De Dag* gericht aan de Gentse franskiljons. Toch verrassingen voor wie hem kent als Franstalig schrijver. Er zouden nog meer verrassingen opduiken tijdens de vele zoek- en strooptochten, maar dit is een ander verhaal.

Verzamelen ter wille van...

Lang geleden noteerde ik aanwinsten voor mijn bibliotheek op steekkaarten, per vijftig verpakt en in cellofaan gewikkeld. Toen liep ik soms dagenlang rond in de volksbuurten van grote en kleinere steden en snuffelde er rond in uitleenbibliotheken en boekenverzamelingen van rare lieden. In de betere wijken kwam ik terecht bij elitaire en erudiete verzamelaars.
Ik bracht kleinoden mee die ik koesterde, bewaarde en soms weer aan andere verzamelaars gunde. Herinneringen aan ontmoetingen, gesprekken en ontdekkingen gleden tussen het bedrukt papier en wervelen op wanneer ik in mijn bibliotheek reis.
Vele jaren later voer ik nieuw bezit in via mijn pc. Mijn steekkaarten zijn reeds lang vervangen door Access-bestanden en binnenkort wellicht door *The Collector's File.*

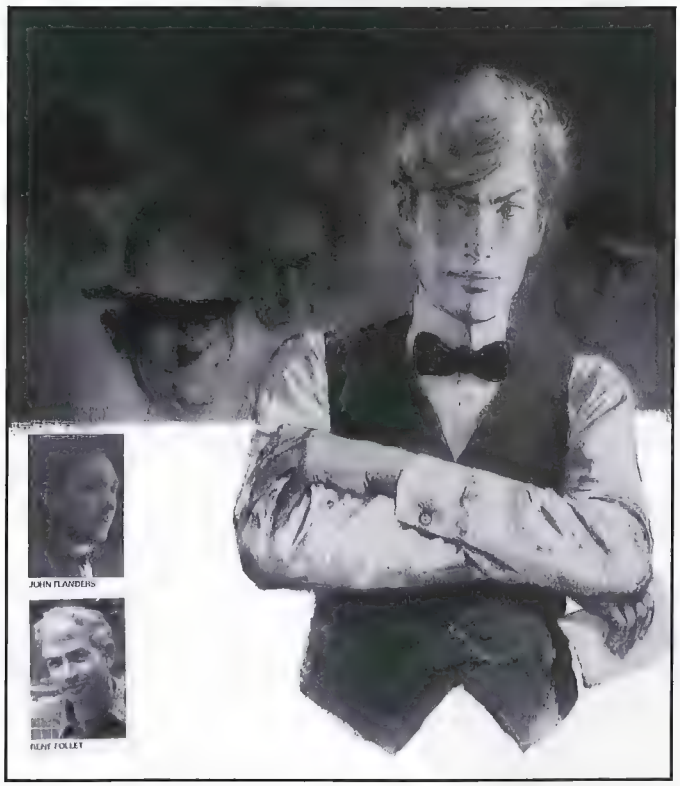

Mijn favorieten bestel ik nu via e-mail bij de gespecialiseerde boekhandel en dit world-wide. Ik ben een grillige verzamelaar en een wanhopige verzamelaar ook. Ik beheers mijn bibliotheek niet meer. Verzamelen is zoals verliefd worden. Verliefd worden is zalig en meeslepend maar vergt ook veel tijd, aandacht en inzet. En al die oude liefdes staan in boekenrekken en dozen als klaagvrouwen rond me heen.
Onderweg verzamelde ik ook strips. Strips waren echter nooit mijn grote liefde. Ik kocht of ruilde strips wegens het verband met het werk van Jean Ray/John Flanders en ook uit jeugdsentiment.
In mijn jeugd verslond ik boeken en bewaarde bedrukt papier dat ik in handen kreeg: *Le journal de Spirou, ' t Kapoentje, Pro Apostolis, Vlaamse filmpjes, Hansjes, Snoecks* ...

Tijdens mijn uitstappen vond en kocht ik uitgaven van de abdij van Averbode (*Zonneland, Les Petits Belges, Presto-Films, Tremplin*). In de Seefhoek vond ik een stapel albums van *Bravo!* en op rommelmarkten aan zee en te Brugge vond ik Amerikaanse strips (*Flash Gordon* van Alex Raymond, *Fritz the Cat* van Robert Crumb en underground strips uit de zestiger jaren). Ik kon een aardige verzameling samenstellen van *Hara-Kiri, V-magazine* en *Evergreen.* Op weg naar de bibliotheek kocht ik iedere week enkele nummers van de Marvel Comics. Deze nummers van *The Fantastic Four, The Amazing Spider-Man, X-men*, e.a. bleven enkele decennia lang in een doos geborgen en werden dit jaar geruild voor een mooie en gave uitgave van een Arabische grammatica van Erpenius. Een aandachtig lezer heeft ondertussen begrepen dat een nieuwe geliefde opdook.
Soms had ik reuzegeluk en trof een map aan met *Images d'Epinal* of enkele albums van Hergé ("noir et blanc, petite image"). Van de Belgische School zijn er weinig tekenaars die me bekoren, er is Sirius met *Pemberton* en *De blauwe Sperwer*, Paul Cuvelier met *Corentin*, E.-P. Jacobs met *Het geheim van de zwaardvis*, René Follet met *Daddy* en *Edmund Bell*... Ik bezoek soms stripbeurzen maar koop er nauwelijks. De enige beurs die me aantrekt is deze te Charleroi en dan uitsluitend voor de ontmoetingen. Ik heb een aversie tegen portfolio's en exclusieve prenten en ex-librissen – die trouwens geen ex-librissen zijn – en genummerde luxe-uitgaven. Het is me allemaal teveel commercie en snel geldgewin.
Vele strips vonden ondertussen een andere verzamelaar. In de jaren tachtig bouwde ik sterk af en wisselde de koopjes van weleer om in trips. Strips voor trips! Op de laatste reis neem je toch ook niets mee...

Literatuur

Jozef Peeters. Jean Ray/John Flanders en het stripverhaal. Lobergen, 1997.
Jozef Peeters. Tussen strip en illustratie: bibliografie van het werk van René Follet. Lobergen, 1998.
Cor Docter. Grossiers in moord & doodslag. Amsterdam: Meulenhoff, 1997.
Arnaud Huftier. John Flanders-Jean Ray: L'unité double. Le hêtre pourpre, 1997.

Advertentie

Tussen strip en illustratie: bibliografie van het werk van

René Follet

(tekenaar van Steven Severijn, Edmund Bell, Ikar, Daddy, de Zingari, Ivan Zoerin, e.a. stripfiguren)

Een uitgave van Jozef Peeters en Rob van der Nol

96 pag. Met talrijke illustraties (zwart/wit en in vierkleurendruk)

Een éénmalige oplage van vijftig genummerde en door René Follet gesigneerde exemplaren.

895 BEF (+ 100 BEF portkosten)
betaling op rekening 736-4014179-92
(J.Peeters – 3010 Leuven)

Nog slechts enkele exemplaren beschikbaar!

Ons Volkske reclamefolders

Een bijzondere en niet-alledaagse vondst werd deze zomer gedaan door naarstig clublid Paul Van Opstal, en jazeker... op de rommelmarkt!

In een oud verzamelalbum van het weekblad *Ons Volkske* trof hij een aantal blaadjes aan met gags van *De Vrolijke Bengels*. Ze waren - zoals een kalender - bovenaan tot een bundeltje vastgeplakt en op die manier bevestigd aan de binnenkant van de albumcover. Bij nader inzien bleken het oorspronkelijk losse blaadjes geweest te zijn , formaat 14x20,5cm. De gags zijn gedrukt in de kleuren rood en blauw. Op de achterkant van elk blaadje staat reclame voor Ons Volkske en voor de albums van Willy Vandersteen. Daar *De Tuftufclub* en *Snoek in den hoek* als laatste titels vermeld worden, kunnen we deze foldertjes situeren omstreeks 1952.

Een kleine teleurstelling misschien, voor wie op onuitgegeven gags hoopt : alle vijftien foldertjes hernemen elk een gag uit het weekblad. Even opsommen :

Uit 1949: nrs. 4 (3/2/49); 5 (10/2/49); 13 (7/4/49); 14 (14/4/49); 17 (5/5/49); 18 (12/5/49); 26 (7/7/49); 29 (28/7/49); 34 (1/9/49); 35 (8/9/49); 36 (15/9/49); 37 (22/9/49); 39 (6/10/49); 49 (15/12/49);

Uit 1950 : nr. 4 (26/1/50)

Rest ons nog de vraag : werden deze folders gemaakt met een bijzonder doel? Elk foldertje is namelijk netjes in vieren gevouwen geweest. "Ze zaten in een pakje kauwgom", oppert iemand, maar dat lijkt ons weinig waarschijnlijk. Zijn er meer van deze gags? Wie weet er meer over?

Op elk briefje staat de helm van Tieter afgebeeld in het gras, met een zingende vogel erop.

De Vrolijke Bengels
EN DAN ZET IK DE POT VERF BIJ DE BENGELS
HA! HA!
HET STORM VANDAAG
ZZZZ!
TIETER, GE MOOGT UW VOETEN WEL EENS WASSEN!
DAT HEBBEN DE BENGELS MIJ ZEKER WEER GELAPT!
EN LAP!..
EN LAP!..
(WORD DUISTER)
(IK HOOR OOK EEN GEFLUISTER PLATUS!
HET DIT WASSEN WRINGMACHIEN, ZULLEN ZE WEER PROPER ZIEN!
DAARMEE ZAL IK DE TIETER HEE TOPPEN!
EN GA IK NU WEER PROPER VOETEKENS HEBBEN, JOB?
BESLIST TIETER!
JOB, ZIET GIJ WAT IK ZIE?
JA, ZE STAAN WAT SCHEEF, HE
HIJ ZAL ER ZICH VAN BELOVEN!
GAAT GE HEM OPSTOVEN, TIETER?
Z'N OREN ZIJN AAN DE WRINGER BUVENPLAKKEN, HIJ ZAL ER NU VEEL WIND HE F PAKKEN!
GA IK NU VOORUIT OF ALLEREERST, MANNEN!
W. VANDERSTEEN

HET BESTE VLAAMSE KINDER-WEEKBLAD

« ONS VOLKSKE »

brengt U

talrijke gekleurde tekenverhalen, spannende avonturen, boeiende en leerrijke vertellingen, prijskampen met talrijke prijzen en VOORAL

EEN KOSTELOZE ONGEVALLENVERZEKERING

voor alle lezertjes van 6 tot 16 jaar, bij wie thuis regelmatig ook het alomverspreide weekblad « Ons Volk » — het best-geïllustreerde weekblad in Vlaanderen — gelezen wordt.

« ONS VOLKSKE »

is het ENIGE kinderweekblad met verzekering

Vraag het aan uw dagbladverkoper of bij de uitgever :
Em. Jacqmainlaan, 127, te Brussel.

Voor jong en oud !

WILLY VANDERSTEEN, de tekenaar van « De vrolijke Bengels », tekende ook nog een reeks grote albums, alle zeer plezierig en spannend, waaraan zowel de kinderen als hun ouders veel genot zullen beleven :

DE AVONTUREN VAN SUSKE EN WISKE
(met Lambik en tante Sidonie !)

Verschenen albums : De Vliegende Aap — Prinses Zagemeel — De Zwarte Madam — Bibbergoud — Het zingende Nijlpaard — De Stierentemmer — De Tuftufclub... en vele andere ! **PER ALBUM : SLECHTS 38 FR.**

DE FAMILIE SNOEK

De amusante avonturen van een plezante familie !

Verschenen albums : Laat Snoek maar los — Snoek geeft katoen — Snoek in de boter — Snoek in den hoek. **PER ALBUM : SLECHTS 28 FR.**

VERKRIJGBAAR IN ALLE BOEKHANDELS EN GAZETWINKELS

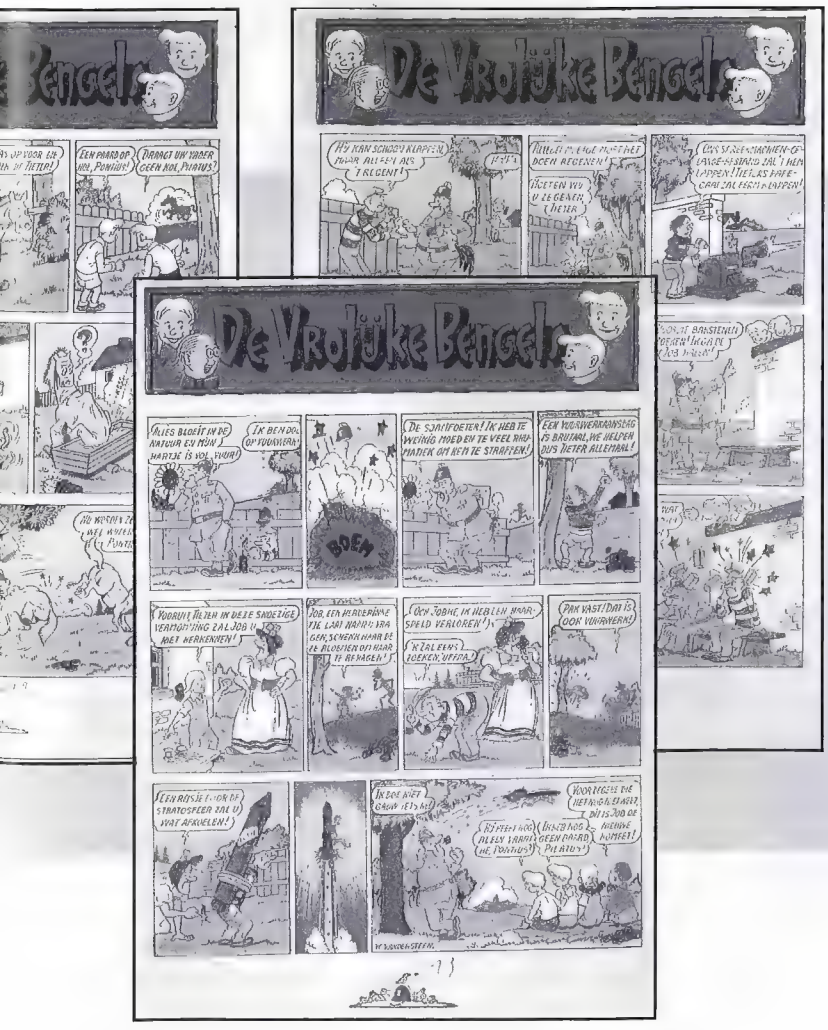

BONTE Brugge

Deze reeks van van Marc Sleen is voltooid en de geïnteresseerden kunnen de 22 delige reeks bekomen op onderstaand adres of op een stripbeurs waar wij als uitgeverij aanwezig zijn.

(voorlopig zijn dit Gent, Hasselt en Breda) Een Gulden Regel : voordat je grote afstanden aflegd eerst even bellen, je weet maar nooit.

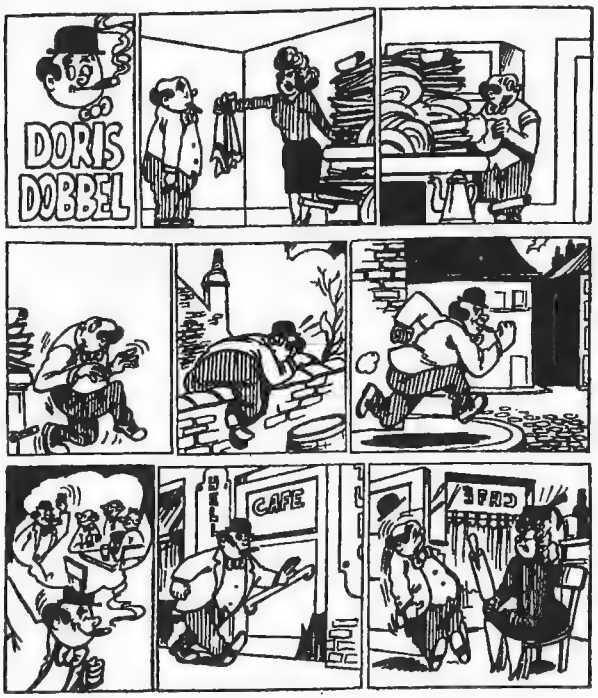

Bonte

Tweedehands
Strips, Boeken en CD's
Heidelbergstaat 5
8200 St. Michiels Brugge

Open :	**di - do**	**13 tot 19 u**
	vrijdag	**13 tot 21 u**
	zat	**9u30 tot 12 / 13 tot 19 u**
Gesloten :	**Zon- en Maandag**	
tel :	**050 / 39.29.81 (winkel)**	
	050 / 39.04.85 (privé)	
fax / tel :	**050 / 38.35.78 (tsn. 8 - 21u)**	

STRIPWINKEL ALEX

GITSCHOTELLEI 88
2600 BERCHEM- Tel : 03/236.25.40
Open : Ma-do 12u-18u
Vrij 12u-19u
Za 10u-18u

ZATERDAG 21 NOVEMBER SIGNEREN:
ERSEL: Pioniers van de nieuwe wereld
DELABY: De Poolster, Murena,...
ZATERDAG 19 DECEMBER SIGNEREN:
JAMAR: Rovers van de keizerrijken
JARBINET: As van de katharen

SPECIALE UITGAVE IN MAART 1999
PORTFOLIO " CLAYMORE" van striptekenaar ERSEL
Luxe map met opgekleefd plaatje, 16 prachtige prenten met studies, oplage: 300 ex, formaat 30x40 cm, normale verkoopprijs 1795 bef.
Teken je voor 15/02/99 in krijg je de portfolio aan 1650 bef.
Als je ook het nieuwe album " Claymore" bij ons koopt krijg je er bovendien GRATIS als extra geschenk een poster (40x50) en een exlibris bovenop

SPAARACTIE GENUM. EN GESIG.KLEURENPRENTEN-FORM. 40 x 50 - OPLAGE 200 EX.

Oktober 97:	NR 1 : HERMANN	(JEREMIAH)
Januari 98 :	NR 2 : KAS	(HANS)
April 98 :	NR 3 : RENAUD	(JESSICA BLANDY)
Juli 98 :	NR 4 : MARVANO	(7 DWERGEN)
Oktober 98 :	NR 5 : FERRY	(KRONIEKEN VAN PANCHRYSIA)
Januari 99 :	NR 6 : STALNER	(MALHEIG)

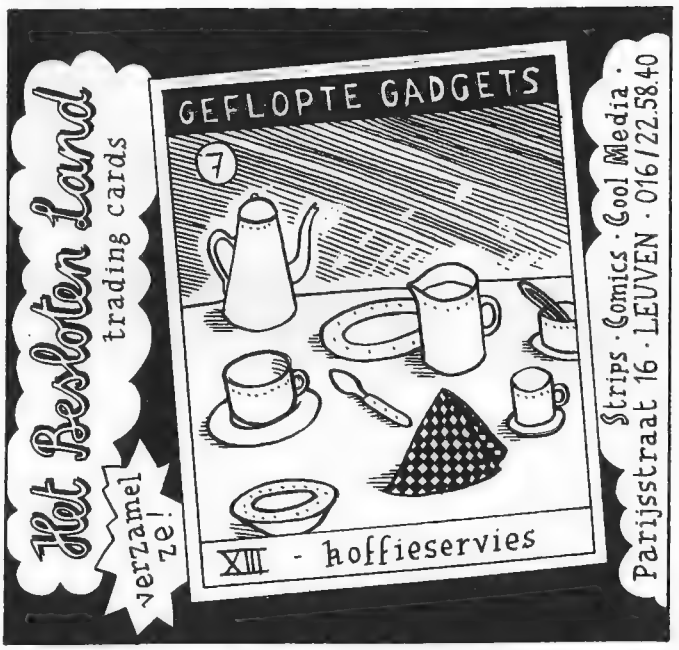

NIEUWE OPENINGSUREN!

van 13.30 tot 20 u.
zat. : 10.30 tot 18 u.
zondag : 10.30 tot 13 u.
maandag gesloten

Koffie Klets

**Gezonde roddels,
toekomstvoorspellingen,
nieuwe uitgaven,
luxetoestanden,
enz...**

***Yag Millew
maakt er een lekker soepje van!***

Oktober KBC-spaarmaand? Vergeet het maar, als je iedere uitgave van uitgeverij Talent in je bezit wilt krijgen. Alle albums opnoemen zou werkelijk papierverspilling zijn. Vanaf nu tot einde dit jaar zouden er zomaar eventjes 45 albums moeten verschijnen, variërend van prijs tussen 260fr. voor een softie tot 500fr. voor een harde kaft. Dan hebben we het nog niet over de zes luxes die allen ongeveer rond de 2000 ballen zouden kosten. Laat ons maar denken: de soep wordt nooit zo warm gedronken zoals ze wordt geschonken. Of : gek zijn doet geen pijn.

***

De Post brengt niet alleen op 20 oktober in de jeugdfilatelie de zegel *Tibet kopstaand* uit, maar eveneens op dezelfde datum een postzegel van de hand van tekenaar François Schuiten (*Duistere steden*) met als thema: *Ruimte*. Deze zegel heeft als doel de studie over de verkenning van de ruimte aan te moedigen, alsmede het milieubewustzijn te stimuleren. Prijs voor beide zegels : 17fr., te verkrijgen in elk Belgisch postkantoor.

***

In 1996 verscheen deel 1 van *Auto's van het avontuur, een passie voor uitdagingen,* van de hand van René Follet op scenario van J. C. De La Royère. Nu, twee jaar later, brengen dezelfde auteur en scenarist ons het vervolg. In *De vruchten van de passie* vind je het vervolg over de successtory van automerk Citroën. Te verkrijgen bij bepaalde Citroën-dealers en naar verluid later verkrijgbaar in de betere stripwinkel. Het hc-album is niet gratis te bekomen bij de dealers, de prijs schommelt ergens tussen de 350 a 395fr. naargelang de goodwill van de handelaar. Uitgeverij Chevrons in samenwerking met het B.C.B.

***

Uitgeverij Boumaar brengt al een aantal jaren strips op de markt die her en der verschenen, maar niet in chronologische volgorde. Deze uitgever zorgt ervoor dat deze uitgaven integraal en chronologisch gebracht worden. Op zijn actief staan strips als *Huon de Neveling, Kick Wilstra de wondermidvoor* en *Ocke Ockinga* ,om er maar enkele te noemen. Nu brengt Boumaar, verspreid over een jaar, acht banden uit over speurder Rip Kirby, die een periode vanaf 1947 bestrijken. Lovenswaardig initiatief, ware het niet dat ieder deel ongeveer 87 gulden kost, toch al snel ongeveer 1560fr. Info: Braamkamp 199, 7206 HJ Zutphen.

***

We hadden het al eerder over de verdere verfilming van de strip *Meesters van de gerst.* Even enkele feiten op een rijtje. Daar per aflevering plus minus 277.000 kijkers de serie volgden op Canvas, werd besloten tot een vervolg. Het wordt een drieluik dat de periode van 1934 tot 1973 beslaat. Elke aflevering is goed voor 104 minuten kijkplezier en de totale kostprijs is nagenoeg 200 miljoen frank. Naast Franse en Italiaanse acteurs zijn er een aantal Vlaamse acteurs bij deze productie betrokken.
Naar verluidt zou de serie in september 1999 op het scherm te zien zijn, met later eventueel een vervolg tot de negentiger jaren.

***

De stripreeks *Suske en Wiske Klassiek* gaat in 1999 zijn laatste jaar in. Volgend jaar verschijnen de albums 51 tot en met 59. Met als extra het premium-album *De vrolijke bengels 2.* Bij voorinschrijving betaal je 595fr. per deel i.p.v 795fr.

***

Lax en Giroud, bekend van hun diepmenselijke verhalen, nemen je in het eerste deel van een tweeluik mee naar 1957 toen de Algerijnse oorlog zijn hoogtepunt bereikte : botsende culturen, de overheersing van de Fransen. Het omslagontwerp van de nr. 1 en de nr. 2 vormen naast elkaar één geheel. Serie Vrije Vlucht, *Azrayen 1,* hc. 480fr. Uitgeverij Dupuis.

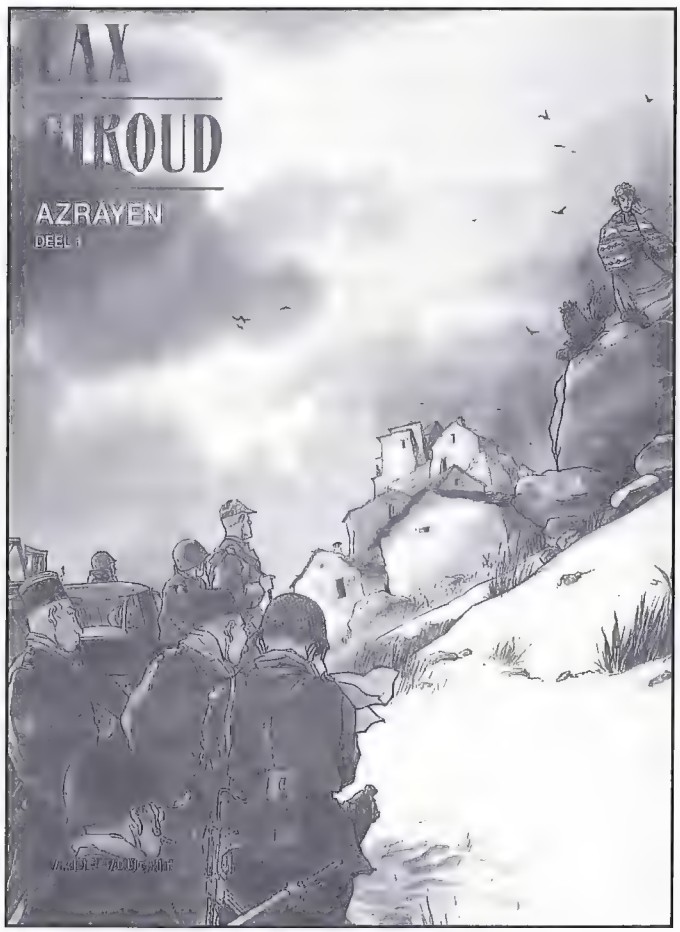

Onverwacht nieuws voor de Hermann-fans! Strip Art Features bracht een nieuw album van *Comanche* uit, *De gevangene.* Het betreft hier in feite ouder werk van Hermann dat eerder verscheen in *Kuifje Pocket en Tintin Sélection* en dit in de periode 1979 t/m 1982. Retro-werk met na ieder verhaal een paginagrote cover voor het vroegere weekblad Kuifje. De prijs is democratisch: sc. 245fr.

***

Editons Albert René volgt de modetrent en brengt twee dialectalbums op de markt, namelijk het Asterix -album *De roos en het zwaard* uit 1991 in het Antwerps en het Gents. Prijs voor de hc: 299 fr. Nog een leuk initiatief van *Albert René:* waar de voorvader van Hoempapa de indiaan en Asterix de Galliër krijgt een eigen stripserie. Pistolet is de originele Franse naam. Deze reeks startte in *La Libre Junior* , het wekelijks jeugdsupplement van de Belgische krant *La Libre Belgique,* in 1952. Later verschijnt Pistolet in het periodiek reclameblad *Pistolin* (1953) waar zijn naam, om misverstanden te vermijden, omgevormd wordt tot *Soupolet.* Vanaf januari 1960 staat hij wekelijks in het legendarische Franse weekblad *Pilote.* Speciaal voor de albumuitgave werden nooit eerder gepubliceerde omslagtekeningen gebruikt. De oplage van de Nederlandse editie bedraagt 5000 exemplaren in sc, prijs 199 fr. Nummer 1*: Johan Pikbroek: De mirakelse kaper*, nr. 2: *De kaper van de koning.* Deel drie en vier verschijnen in 1999. Pikbroek, kon nu echt geen andere vertaling gevonden worden?

***

Betaalzender Canal+ heeft de exclusieve rechten verworven voor Europa van de animatieserie *South Park.* Een andere animatieserie, *King of the Hill,* is iedere zaterdag om 19u30 exclusief te bekijken op Ketnet. Het is een creatie van Mike Judge, tevens ontwerper van *Beavis & Butthead.* Deze serie is een parodie op het Amerikaanse familieleven, het geloof of het onderwijs, enz., geschikt voor elke leeftijd. Met South Park is dat wel even anders. Lieflijk ogende tekeningen maar er schuilt... een addertje onder het gras. Bikkelharde en smakeloze humor overschrijdt de grens van het toelaatbare.

***

Galaxa, fans van de Rode Ridder brengt omstreeks februari 1999 het dan te verschijnen nieuwe Rode Ridder -album uit met ex-libris, genummerd en gesigneerd op 300 exemplaren. Prijs 250 fr. Een exemplaar kan gereserveerd worden bij Staf Ceulemans, tel: 03/482.40.95. Lid worden is wel wenselijk, u krijgt er dan ook veel voor terug. *Galaxa, fans van de Rode Ridder*, Sander de Vosstraat 135, 2500 Koningshooikt.

***

Vrouwe Bussums, de rondborstige krijgsdame uit de serie *Gorn,* krijgt haar welverdiende eigen serie. Een mooi verhaal vol humor en romantiek, fraai in beeld gebracht door Paty op scenario van Ocer. Twee albums tegelijk : *1 Het dansende woud/ 2 Twintig grietjes.* Uitgever Talent, hc. 500fr., sc 260fr., later te verschijnen.

***

Alex en zijn onafscheidelijke vriend Enak verhuizen van huize Casterman naar de Dargaud -stal. Deel 21 heet *De Barbaren,* niet te verwarren met de *Barbaren* van Talent uitgever. Prijs sc. 199 fr. Er bestaat een luxe op 75 exemplaren ter gelegenheid van strip Hasselt op 3 en 4/10/98. Prijs 3500fr. J. Martin en Zwitser R. Morales brengen een oerdegelijk maar even saai verhaal. Vroeger was het beter. Ga zelf kijken, van 6/10/98 tot 18/1/98, naar de tentoonstelling *Alex, 50 jaar een klassieke thriller*, te bewonderen in het B.C.B, Zandstraat 20, Brussel. Info 02/219.19.80.

***

Tekenaar Marini, bekend van *Gipsy* en van het tweeluik *Ster van de woestijn,* en scenarist Dufaux (*Jessica Blandy en Dixie Road)* sloegen de handen in elkaar en brengen een nieuwe

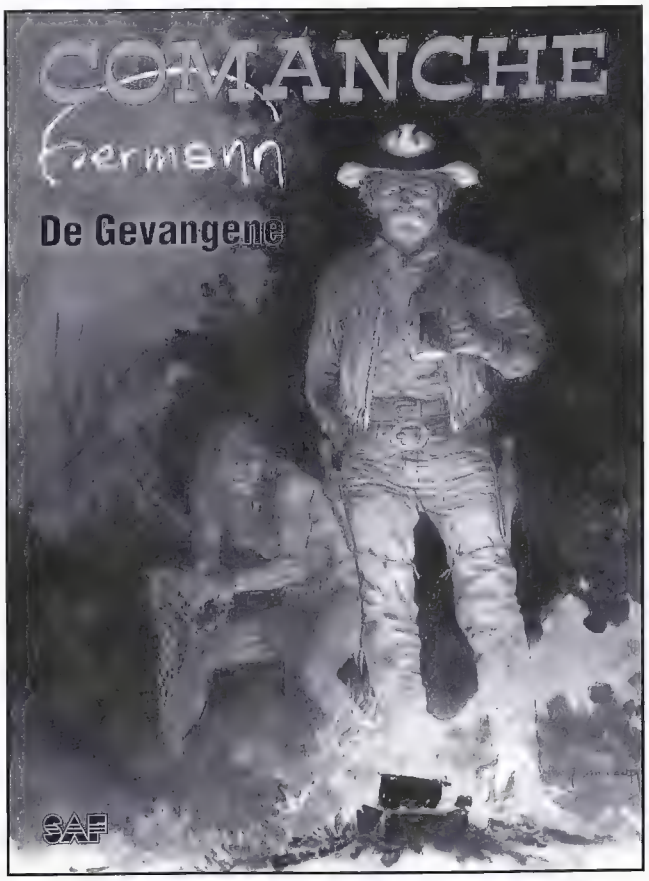

serie onder de noemer *De aasgieren.* Vlot lopend futuristisch verhaal met mooie inkleuringen. Uitgeverij Dargaud.

***

Aan de reeks luxes komt blijkbaar geen einde, hoewel ze op stripbeurzen toch niet echt tot de verbeelding van het publiek spreken. Toch even enkele exemplaren op een rij plaatsen. Suske en Wiske, *Het hondenparadijs* , is te verkrijgen à 1500fr. per stuk, in het Drents en Gronings dialect ; Klaagzang van de verloren gewesten 4: *Kyle van Klanach* 3450fr. ; Pin up 5, 3950fr. ; Jeremiah 21: *Neef Lindford* , 3500fr. Het zal je strip maar wezen.

***

Uitgever Talent, de uitgever met de meeste reeksen op zijn actief in een paar jaar, lijkt door niemand te stoppen. Dus nog snel enkele nieuwe reeksen op een hoop gegooid. Waldeck 1*: De eeuwige jaguar*, Gioux & Dellisse, hc 500fr. Mooi uitgewerkt avonturenverhaal in de ondoordringbare jungle.
Drie delen Bloodline: 1 *Rode maan/* 2 *De klopjacht/*3 *Parallel verleden*, Varanda & Ange & Patrikian, hc 500fr. Verhalen over de achtervolging op twee ooggetuigen van een moord. Van dezelfde Varanda & Ange : *De orde van de Drakenridders.* Gewelddadig maar mooi verhaal, schitterend in beeld gebracht. Hc. 500fr., de sc. verschijnt later voor 260fr.

***

Op 15 november 1998 stelde filmverdeler Buena Vista de nieuwste Disney-prent voor. *Mulan* is de zesendertigste tekenfilm uit de Disney-studio's en is gebaseerd op een Chinese legende uit de 5de of 6de eeuw. Het mag er al eens een eeuw naast zijn.

***

Het is bijna niet te geloven, maar de super filmproductie *Titanic* moet het kwestie videoverkoop nog steeds afleggen tegen Disney's *Lion King.* Niet bij ons, wel in de States. Na één week verkoop werden van *Titanic* 15 miljoen exemplaren verkocht, maar de *Lion King* haalde in 1995 bij lancering 20 miljoen exemplaren. Een bijna niet meer in te halen achterstand voor *Titanic.*

***

Bij *Exil*, het derde verhaal van *Venitiaanse Suites,* kan men een spaarkaart verkrijgen. Nee, je wint geen reis naar Venetië. Bij aanschaf van album 2 of 3 wordt deze kaart wel omgezet in een mooie ex-libris. Gemakkelijker is natuurlijk de drie delen van deze serie in één keer aan te schaffen. Ex-libris te verkrijgen zolang de voorraad strekt. Warnauts & Raives, Uitgeverij Casterman.

***

SjoSji, het illustere jeugdblad dat in de loop der jaren verschillende groeide uit *Eppo*, (zelf al het vervolg op *Pep*), *Eppo Wordt Vervolgd* en *Sjors en Sjimmie Weekblad*, is niet meer, zoals Aloys Oosterwijk vorige maand al vertelde. Het wordt nu *SjoSji Striparazzi.* De vervolgverhalen zoals *Storm, Franka,* enz... werden zomaar abrupt afgebroken zonder einde. Verre van beleefd. Geopteerd wordt nu, in plaats van een tweewekelijks blad, voor een maandblad met 4 pagina's minder en met afgeronde humorstrips, zoals *Dirkjan (wel goed), Sneek, Tom Carbon* om er maar enkele te noemen. Arm Nederland, ik wor nie goe.

***

Bij de voorstelling van de nieuwe Peugeot 206 kregen sommigen een leuk 28 pagina's tellend boekje toegestuurd. Het bevat het verhaal van Maxime Molitor, een autojournalist op zoek naar het mysterie T1. Het geheel is opgevat als een leesverhaal, geen strip, verlucht met tekeningen van Jean-Luc Delvaux (*De Markies*, Michel Vaillant).
Bij het maken van een proefrit met bovengenoemde wagen kreeg je een poster op formaat 60x80 met een illustratie van J-L Delvaux.

***

In november 1998 werd Don Lawrence 70. En dat moest gevierd worden. Houthaven, de uitgever van de *Don Lawrence Collectie,* brengt ter gelegenheid van deze verjaardag het 300 pagina's tellend boek *Pas Zeventig* op de markt in een beperkte oplage van 750 exemplaren, gebracht in een luxe cassette met kleuropdruk. Prijs 6000fr. In 1999 verschijnt deel 11 in de *Don Lawrence collectie* en deel 12 komt er vermoedelijk in het jaar 2000.

***

Tot 31 december en dit ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de Collectie Vrije Vlucht, biedt uitgeverij Dupuis bijna alle albums, uitgegeven voor oktober 1998, aan voor de prijs van 295fr. per deel in plaats van 480 fr. Vallen uit de boot: *Reis naar Italië (integraal), Drie grijze haren, De weg naar Selma* en *De zeven dwergen.* Dat is nu eens een eindejaarsaanbieding.

***

Het vervloekte toernooi van de hand van David Caryan brengt de legende van het Waalse dorp Comblenz . Het is een mooi verzorgde uitgave van Les editions du musee. Het enige nadeel is de prijs,: 300fr. voor amper 15 pagina's strips en 6 pagina's dagboek is echt wel duur.

***

Tel de dagen af die ons nog scheiden van het jaar 2000. Niet op een gewone kalender , wel op de *Kamalender* een uitgave van *De Schaar/Geknipt Papier.* Natuurlijk in beeld gebracht door Kamagurka himself. Iedere dag een andere cartoon. De meeste cartoons verschenen eerder al in het Vlaamse weekblad *Humo.*

***

Zhang Zhong-Ren de naam zegt u waarschijnlijk niets, maar als we zeggen dat hij model stond voor Tchang, de vriend van Kuifje uit de albums *De Blauwe Lotus* en *Kuifje in Tibet* dan gaat u waarschijnlijk een licht op. Helaas is het ditmaal geen goed nieuws. Op 9/10/98 overleed hij in Nogent-sur-Marne (Frankrijk) op 93-jarige leeftijd. Hij overleefde Hergé 15 jaar.

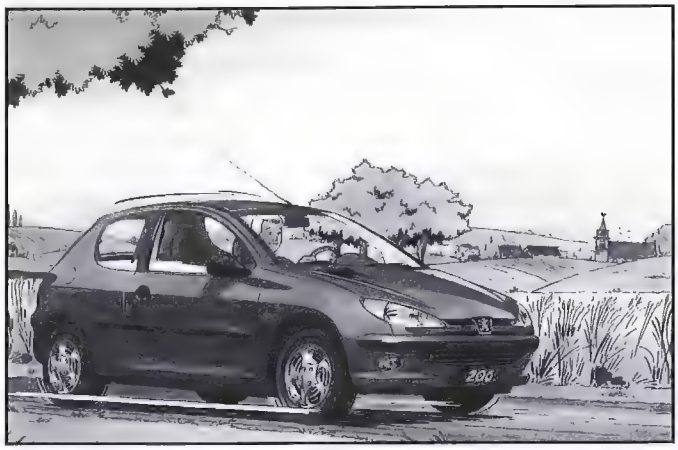

De luxe Kiekeboe *Havanna Gilla* verscheen in een oplage van 450 exemplaren, genummerd en gesigneerd, verpakt in een houten sigarendoos (32,5x29,5) met Kiekeboe-opdruk. Deze doos bevat naast het verhaal grote sigarenbanden met de hoofdfiguren. Het bijbehorende album zelf is niet de normale uitgave maar op formaat 30x22, met als extra een aantal pagina's informatie en schetsen. Het binnenwerk bevat het avontuur in de oorspronkelijke zwart-wit potloodschetsen. Prijs 2950fr.

***

Het hc. -album *Venetië zien* uit de Largo Winch -serie is nu verkrijgbaar bij de Post met exclusieve telekaart, gelimiteerd op 3000 exemplaren voor de prijs van 800fr. Te verkrijgen via overschrijving op rekeningnr: 000-2055630-06, Post Filatelie 1000 Brussel, of via domilicering ten gunste van de Post-Filatelie id. nr. 00.000.737.101.

***

Verras vrienden of vriendinnen met een gloednieuwe leuke Smurfenkaart. Vier nieuwe wenskaarten nr. 130, 131, 132 en 133 zijn te verkrijgen in het plaatselijk postkantoor. Voor de prijs hoef je het niet te laten. Ieder Postogram is te verkrijgen voor de luttele som van 85fr.

***

Het 21-ste Papyrus album, *De talisman uit de grote ruimte,* bevat extra bijgeleverd *Het grote piramidespel,* dat opgedeeld is in vragen. Beantwoord je de vraag goed, dan kan je de weg vervolgen. Bij een fout antwoord gaat je beurt voorbij, maar opgepast, er zijn nog andere valkuilen. Nog veel speelgenot. Prijs sc + spel 165fr. Uitgeverij Dupuis. Verder nog te verkrijgen, geënt op de tekenfilm, een viertal supercreatieve plakboeken en een aantal verhalen in album met de betreffende tekenfimverhalen.

Reclamestrips i n z i c h t !!

Nieuws vanuit uit het hoofdkwartier van de Reclame-stripclub aan de Westkust, waar visser-voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt. Heelwat strips uit dit artikel zijn op ruilbasis verkrijgbaar. Neem contact op met de Reclamestripclub! Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke. Tel. 058/51.23.02 (Nl:) 003258512302

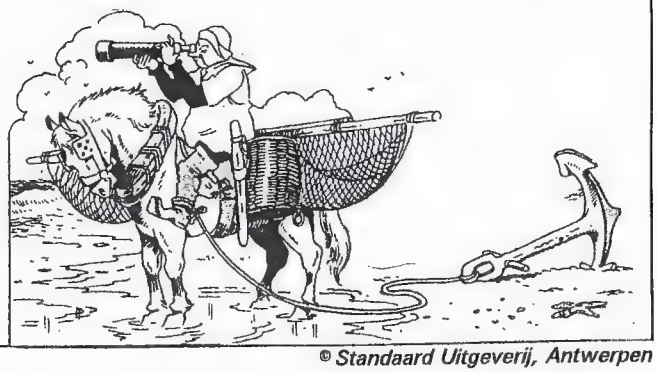

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

De reclamestripclub is een zustervereniging van Brabant Strip die zich specialiseert in reclamestrips en alles wat er mee te maken heeft; alle leden zijn ook lid van Brabant Strip. ***Voor meer informatie :***
Nuttige adressen :
Het hoofdkwartier : zie logo bovenaan, **tel = fax**
De Reclamestripclub-website op Internet:
http://www.geocities.com/SoHo/Gallery/3536.
Tips voor de rubriek *nieuwigheden* zijn welkom bij Marc Lezy, Meulebekesteenweg 63, 8720 Dentergem, of via E-mail : **lezy.marc@ven051.be.**

Nieuwigheden

door Marian en Stefaan

Reclamestrips in kranten, tijdschriften, enz...

De wet van de jungle: Het recht van de sterkste...bril. Eénpaginastrip verschenen in *Pearl Magazine* (jaargang 1, nummer 2 -augustus 98-), een uitgave van Pearl Opticiens. Door Calicher & Calicher. (NL)

Goed Fatsoen, kort stripje van Gerrit De Jager verschenen in *Mobiel bereik* n° 3, 1998. (NL)

Senior-Strip , een éénpaginastrip in *Een klare kijk op de CVP,* met het scenario van Koen Loete en de tekeningen van Kurt Deuninck. (B)

Franka naar de MOTO RAI ! Op de achterkant van het weekblad *Moto* nr.42(15-21 oktober) stond een stripverhaaltje van Henk Kuijpers. Verscheen ook in de Nederlandse Panorama nr 42 (7-16/10/98). (NL)

Jommeke. Bij de TV-gids (24-20/10/98) verscheen een bijlage over Jommeke nr.200, deze bijlage telt 16 bladzijden. (B)

Indiana Jones, in één dag, of het volledige weekend. In een reclameboekje en reclamefolder van S.A. Durby Aventure N.V. verscheen een 2-pagina strip met reclame voor hun sportmogelijkheden. (B)

Reclamestrip-albums

De Witte dame van Eindhoven. KBU-uitgave (deel 25) in kleur, tekeningen door Arie van Vliet, scenario Mireille van Heesch . Er bestaan 2 versies, met op de titelpagina ofwel een Forddealer (gewone), ofwel het Dorint Hotel. (NL)

Balthazar. Bij het Gemeentekrediet konden de houders van een Astra Junior of Mega Junior rekening deze strip winnen. Deze actie liep tot 31 oktober '98 . (B)

Lucky Luke: tussen 22 en 24 oktober 1998 kon je, bij aankoop van 25 gulden aan boodschappen bij Albert Hein, 1 van de 10 verschillende Lucky Luke titels kopen aan 1 gulden per stuk. De boeken zijn herkenbaar aan de opdruk op de achterkaft "'speciale uitgave" en een van de gewone handelseditie afwijkende streepjescode met begincijfers "'9782873". Tekeningen van Morris en scenario van René Goscinny. Na de actie kon men de resterende boeken kopen aan 10,95 FL. (NL)

4 korte strips uit Pep, van Hans G.Kresse z/w softcover voor de donateurs van de Stichting Hans G.Kresse. (NL)

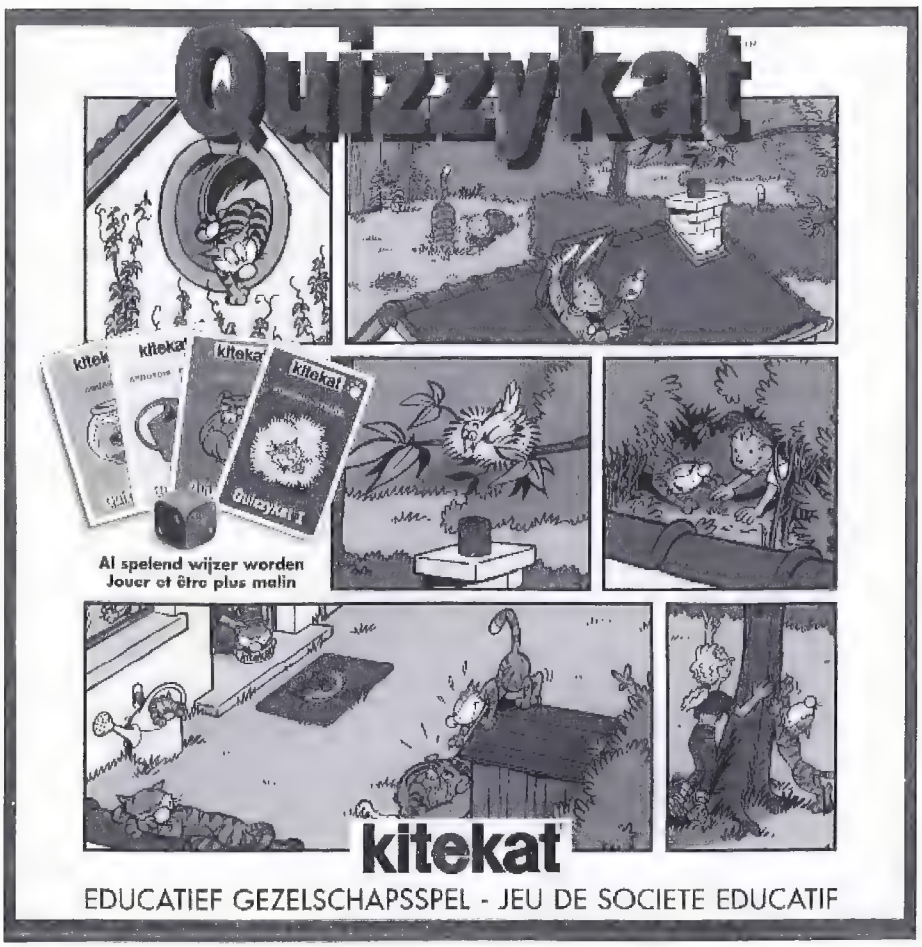

Gelegenheidsuitgaven

Ter gelegenheid van de Stripdagen in Breda (10&11 okt. 1998) verschenen volgende drie genummerde doch niet gesigneerde uitgaven. Dit in tegenstelling met wat in de drie gelegenheidsuitgaven staat vermeld.

De zoon van de Arend 11: ***Wolvenjacht.*** Blauwe hardcover in kleur uitgegeven op 75 exemplaren. Tekeningen door Michel Faure. Arboris-uitgave. (NL)

Het land van langvergeten 9: ***De waarachtigen*** door Pierre Makyo en Michel Faure. Zwarte hardcover in kleur op 75 exemplaren. Arboris-uitgave. (NL)

Tyndall 4: De kinderen van de beul, bruinrode hardcover op 75 exemplaren. Door Ken Broeders. Arboris-uitgave. (NL)

Curiosa

Smurfen : bij de smurfenchocolade van Rademakers B.V. krijg je smurfentattoo's. Er werd ook een stickervelletje nr 1 opgemerkt met zes uitneembare smurfenstickers. Er zouden zes verschillende velletjes zijn geweest. (NL)

Jommeke: bij *Het Volk* (21/10/98) verscheen een blad met 4 Jommekes stickers i.v.m. veilig verkeer (gesponsord door het DVV). (B)

Quizzykat: een gezelschapsspel gratis bij aankoop van 12 dozen Kittekat kattenvoer. Getekend door Ers, tekenaar van *Muriel & Schroefje*. Door het sparen van streepjescodes kan het spel uitgebreid worden. (B)

Jan, Jans en de kinderen: op 8/10/98 verscheen voor de 3de maal de jaarlijkse strippostzegel bij PTT Post. Eerder werd aandacht besteed aan Olivier B. Bommel en Suske & Wiske. Dit maal viel de eer te beurt aan Jan Kruis. Er wordt een velletje met twee zegels van 80 cent uitgegeven én een velletje met 10 stuks erop. Er verscheen ook een album met postzegel en afstempeling erin. (NL)

Largo Winch: ***Venetië zien...*** exclusief aanbod van Philastrips: stripverhaal met telekaart. Largo Winch is een Belgische strip van Philippe Francq en scenarist Jean Van Hamme. Uitgegeven bij Dupuis. De telekaart is uitgegeven door Belgacom in een beperkte oplage van 3.000 exemplaren. De kaart toont een afbeelding van Largo Winch (een plaatje uit het album). Zowel album als telekaart zijn genummerd. (B)

The Flintstones: bij Penotti zijn er sinds geruime tijd 4 verschillende Flintstones-glazen te verkrijgen. Recent zijn 2 nieuwe kerstglazen waargenomen.

Ex-libris

Ter gelegenheid van de opening van de nieuwe stripwinkel **Adhemar** (Gent, B) verschenen 6 verschillende ex-librissen op 200 exemplaren van **Natasja** (Walthéry). Ze is afgebeeld in lingerie, mono- en bikini. Verder verschenen nog :

Franka (Kuijpers) één ex-libris op 250 exemplaren en één luxe-ex-libris op 100 exemplaren. **Sam** (Bosschaert) één ex-libris op 250 exemplaren. Verder ook nog een ex-libris van **Rubine** (Walthéry) en één van **Dirk Stallaert**. Meer info over deze ex-librissen op het secretariaatsadres.

Posters

Fyzix, quality fitness clubs bracht een folder en poster uit met daarop een stripje met reclame voor hun fitnessclubs. De tekeningen zijn vermoedelijk van Luc Cromheecke.(B)

Met dank aan P. Van de Kerkhof, W. Bouve, C. Van Lint, A. Benoit, Y. Pieters, K. Uittenhout, Hans Matla en Jean-Pierre Legein.

Opgelet! Misschien zoek je méér informatie over één van deze uitgaven, contacteer dan de Reclamestripclub.

Speurdersnieuws

door Jean-Pierre

De Teen van de Tullepetaan

Hier op het secretariaat dachten we altijd dat de stedenreeksen van Concept en KBU- uitgevers (gesponsord door zo'n 30 tot 50 sponsors die allen in de strip opgesomd worden) enig in hun soort waren. Een strip over Roosendaal bewijst ons het tegendeel : *De Teen van de Tullepetaan* zou reeds in 1996 verschenen zijn bij Scribart Communications BV Roosendaal, naar een scenario van Bart Ridders en getekend door Bas Sturm, oplage 7.500 exemplaren. Liefst 60 sponsors worden in dit stripalbum vermeld, waaronder de gemeenten Roosendaal en Nispen.

Elke rechtgeaarde Roosendaler weet dat de Tullepetaan het symbool is van de carnavalsbeleving in deze stad. In feite werd deze strip uitgegeven t.g.v. het 100-jarig bestaan van Roosendaal en Nispen en ter gelegenheid van 111 jaar stichting Carnaval, hoewel dit laatste in het voorwoord niet vermeld wordt. De titel van het boek suggereert een carnavaleske inhoud , maar dit is niet alles. Wel speelt de Tullepetaan een glansrol in het hele verhaal, want hij is superintelligent en stuwt Roosendaal voort in de vaart der volken. De strip geeft op ludieke wijze aan hoe Roosendaal uit het absolute niets is ontstaan en zich uiteindelijk heeft ontwikkeld tot een belangrijk economisch centrum van de zogezegde "Gouden Delta". In dit album werd ook het Roosendaals dialect gebruikt en geen algemeen Nederlands. Wie de uitgaven van Concept en KBU Uitgevers verzamelt, moet dit juweeltje zeker een plaatsje gunnen naast deze reeksen.

advertentie

STRIPBEURS

Zondag 22 november '98 (van 10 tot 18 u.)

Vilvoorde

Zaal STAR (N. De Brauwerestraat)

Verschijnselen

Chippendales in Oud Griekenland

Mag ik u even lastig vallen met een geschiedenisles? Nee? Oké, gáát-ie ! In 480 voor Christus verdedigt de Spartaanse koning Leonidas met enkele honderden Grieken heel Hellas tegen een inval van het 200.000 man sterke Perzische leger onder aanvoering van koning Xerxes. Om zo'n sterke overmacht het hoofd te bieden stelt Leonidas zich op in de bergpas nabij Thermopylae, die Xerxes sowieso door moet, wil hij Griekenland veroveren. Historici hoor je wel eens zeggen dat in deze fase van de Perzische oorlogen niet enkel de belangen van het toenmalige Griekenland, maar ook die van de hele Westerse wereld op het spel stonden. Hoe de hele affaire afliep kan U in de geschiedenisboekjes lezen. Als u echter geen zin hebt om naar de bibliotheek te lopen, kan u natuurlijk ook " 3OO " van Frank Miller lezen. Frank Miller, dames en heren, is een Amerikaans schrijver en tekenaar die nu al meer dan tien jaar onafgebroken aan de top van het Amerikaanse beeldverhaal staat en zowat om de vijf minuten met zijn achterste in de prijzen valt (ooit eens een pikdorser gewonnen : gelàchen, toen !). Zijn best gekende werk, hier in Europa, is *The dark knight returns*. Met dat verhaal gaf hij in 1986 de Batman-figuur een reanimatiebehandeling van heb-ik-je-daar. Duizendpoot Miller heeft zich ondertussen een bibliografie bij elkaar geschreven en getekend waarnaast die van menig stripmaker verbleekt (neen, ik noem geen namen...). Wie wel eens de importafdeling van zijn stripsupermarktje doorloopt, heeft vast en zeker al Ronin, Hard Boiled, Martha Washington of het onvolprezen Sin City zien staan (opdracht : lees eender welk verhaal uit de Sin City - reeks, en observeer de gelaatsuitdrukkingen van uw huisgenoten wanneer u binnenkomt, gekleed in een Humprey Bogart-overjas, sigarettenpeuk in de mondhoek, fles bourbon in de ene en nog narokende Uzi in de andere).

En nu is er dus *300*, een verhaal met een niet zo voor de hand liggend onderwerp. Gevraagd naar een reden voor deze keuze antwoordt de auteur dat hij al zolang eens een grote, epische strijd in beeld wou brengen. Miller zou Miller niet zijn mocht hij zich er vanaf maken door ons te bestoken met ontblote torso's waarop spieren als scheepskabels, liters bloed, afgehakte ledematen, verwrongen gezichten en treinladingen onomatopeeën. Wat krijgen we dan wel ? Zeer stijlvol in beeld gebrachte personages en realistische attributen (Miller deed naar verluidt uitgebreide research voor dit epos) in een sfeervol decor, voorzien van sobere maar efficiënte kleuren door Lynn Varley, die ook al de bovenvernoemde *The dark knight returns* inkleurde. Als lezer zie je onmiddellijk dat je te maken hebt met het werk van een door de wol geverfde artiest, precies omdat hij niet in de val trapt er een soort van "The Chippendales in het Oude Griekenland " van te maken. Het verteltempo is zeer vlot, en dat is misschien meteen ook de enige negatieve bemerking : met een ietsje rustiger tempo zou er meer ruimte geweest zijn om de karakters van de personages nog een beetje beter uit te werken. Want dat is iets wat nu wel wat ontbreekt. Doorheen het hele verhaal zweeft een gevoel van onafwendbaar noodlot, zoals dat in een echt Grieks drama hoort, en zoals alle echt goede strips (en literatuur trouwens ook) laat dit je geen moment los. En

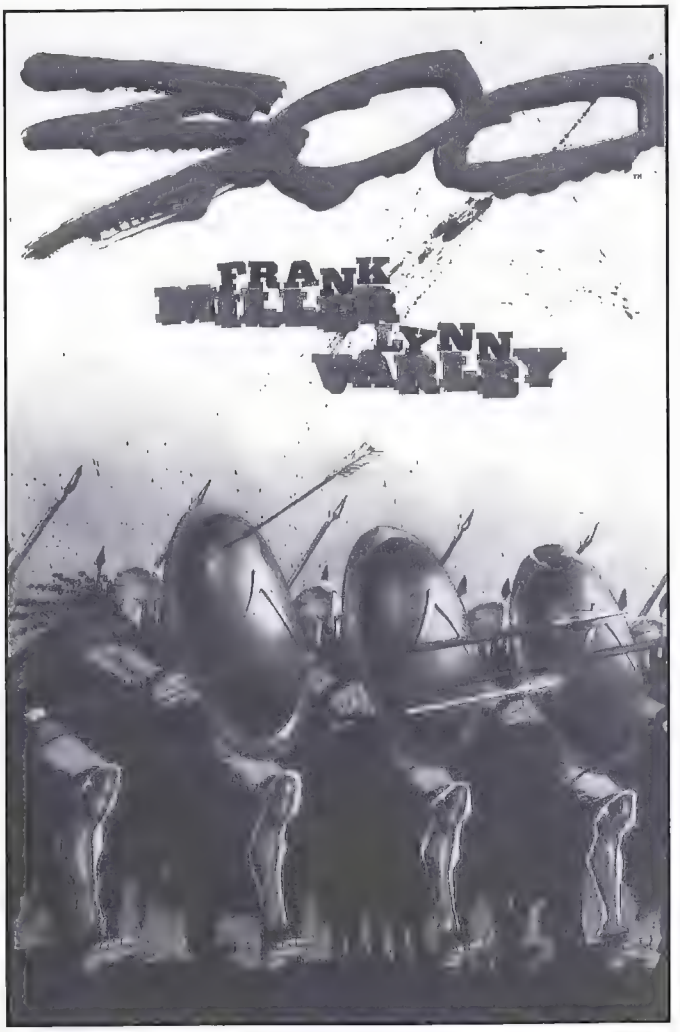

dat met een gegeven dat zó ver van ons af staat, je moet het maar doen. Om dit puik werkstuk niet aan u voorbij te laten gaan zou ik het natuurlijk zélf bij u moeten komen voorlezen, maar mag ik gemakkelijkheidshalve toch aanraden het gewoon te kopen ? Trouwens, u wil echt niet weten hoe lelijk ik eigenlijk wel ben. *Michael*

***300*, Frank Miller**
Dark Horse Comics, $2.95.
Nummer 1 (van 5) verscheen in mei 1998. Verkrijgbaar bij de betere importzaak.

Een kind van deze tijd

Wat gooien ze nu op de stripmarkt? Onvoorstelbaar, bijna niet te geloven, op en top Zwitserse concurrentie voor onze Vlaamse Biebel. Ze zouden best familie van elkaar kunnen zijn : Biebel heeft een hoofd als een kl..., Titeufs hoofd is een kruising tussen een aardappel en een peer. Boven op deze kruisbestuiving staat een haarpluim in de vorm van een veer, waar menig indianenopperhoofd jaloers op zou worden. Titeuf is een jongetje ergens rond de tien jaar, een betweter van het zuiverste water, zijn klep, zijn mond dus, staat bijna nooit stil. Toch is hij in wezen een doodbrave ziel, een verlegen ietwat in zichzelf teruggetrokken jongetje. Hij gaat er prat op dat hij alles, of toch bijna alles over sex en vrouwen afweet. Toch zal het vermoedelijk nog wel een tijdje duren alvorens het tot Titeuf doordringt waar Abraham de mosterd haalt. Verkeerd begrepen opmerkingen zorgen voor heel wat hilarische toestanden. Ook met ouders, familie en klasgenoten kan heel wat afgelachen worden. Met allerlei dringende vragen eigen aan zijn leeftijd wordt hij door opa annex oma met een kluitje in het riet gestuurd. Antwoorden zoals: "later als je groot bent" of "dat zal de toekomst wel uitwijzen" klinken ons bekend in

de oren. Tekenaar Zep brengt een vernieuwende eigentijdse strip vol situatie-humor. Hier en daar is er wel ergens een pagina onderbroekenlol, maar meestal bestaan de gags uit originele ideeën. De tekeningen bevatten zelden of nooit decors, wat niet storend overkomt. De gags vloeien vlot in elkaar over, en het album in één ruk uitlezen geeft geen gevoel van déjà-vu humor. Deze serie en tekenaar hebben alles in zich om uit te groeien tot ware groten. Waar wachten we nog op? Kopen die hap. *Willem*

Titeuf 1 & 2 : *Vrijen is vies/ Lekker stoer*
Zep
Uitgeverij Glenat, sc 195fr.

Machtsovername

Gelukkig zijn striphelden van papier en niet van vlees en bloed, anders zou je de menselijke brokstukken nogal door het zwerk zien vliegen. Neem nu het volgende voorbeeld : vanaf 1981 was je de held, de enige echte hoofdfiguur. Alle rand- en bijfiguren vallen in het niet bij je enorme uitstraling. Tot je opeens tot de ontdekking komt dat de kaas op je brood onder je neus weggerukt wordt door één of andere bok. Van held wordt je gedegradeerd tot randdebiel. Dat is nu net wat Roel als hoeder van zijn beestenboel ondervond. Niet langer Roel zelf, maar de ietwat suffe Bokkie neemt het roer stevig in handen. Een aandachtige lezer van de serie *Roel en zijn beestenboel* voelde de machtwissel langzaam maar zeker aankomen. Een aantal albums geleden al, werd Bokkie via handige manupilaties van de tekenaar bijna onmerkbaar op het voorplan geschoven. Roel speelt nog wel zijn rolletje, maar als Bokkie besluit om diens eettentje om te toveren tot mobiel TV-station gaan de poppen pas goed aan het dansen. Gerrit de Jager brengt een pracht-parodie op populaire TV-items. Alle genres passeren de revue, Bokkie laat geen kans onbenut om zijn zeven neefjes in één of ander programma onder te brengen. Zowel items als datingsprogramatie, kantoor-tv of emo-TV worden op de korrel genomen. Ook de onvermijdelijke reclame wordt niet gespaard. Bokkies TV-ploeg rent van hot naar her zonder ook maar één meter verder door te dringen in de mediawereld. Kilometers film worden verschoten zonder één cent opbrengst, de ene ramp volgt op de andere met hilarische toestanden tot gevolg. Het leukste is dat de strip eindigt waar hij ontstond, namelijk terug in Roels eettentje. Eind goed al goed ? *Willem.*

Bokkies voor Bokkies 1: *Van niets op 1*
Gerrit de Jager
Big Balloon, sc 280fr.

Keigoed joh

Wat ooit begon als éénpagina-gag in de jongerenbijlage van de Vlaamse krant *De Morgen* wordt nu uitgebracht in een heus stripboek. Wie had ooit gedacht dat tekenaar Nix bij uitgeverij Icarus/ De Standaard in één adem genoemd zou worden met wereldsterren als Kamagurka en Gumbah? Wereldsterren die zich wel beperken tot Vlaanderen, Nederland (eventueel een beetje Frankrijk). Maar we geven het eerlijk toe, het is een verdienstelijk begin voor tekenaar Nix. *Ief de Chief* is moeilijk te omschrijven, of kunnen we beter zeggen in een bepaald hokje te duwen. Nix' humor gaat tot in het absurde : een scheet-in-een-fles kan hij opblazen tot een waar levens- of wereldprobleem.Met niets ontziende tekeningen stapt hij met reuzeschreden door de materie die medialand heet. Geen enkel heilig huisje blijft overeind, de mediabonzen worden genadeloos in hun hemd gezet. De tekenaar erkent geen enkele vorm van gezag, wat vaak leidt tot hilarische toestanden. Uitgever Christian Van Thillo wordt voorgesteld als een leeghoofd dat zich steeds verplaatst in een razendsnelle sportwagen omringd door mooie mokkels.

Ief de Chief (*De Morgen*-hoofdredacteur Yves Desmedt) is zijn geliefde slachtoffer, de persoon die hij de baas kan, de man die alles moet slikken. De zwart-wit tekeningen zijn expressief en bruisen van leven. De gezichten, laten we het houden op smoelen, zijn onweerstaanbaar grappig en zelfs herkenbaar: politici Van Hecke en Bert Anciaux evenals literatuurschrijver Claus treden op in een gastrolletje. Maar wat zitten we hier nog langer te leuteren? Sta op, trek jas en sjaal aan en ren naar je stripwinkel om dit album aan je collectie toe te voegen. *Willem.*

Ief De Chief
Nix
Icarus/Standaard, sc 295.

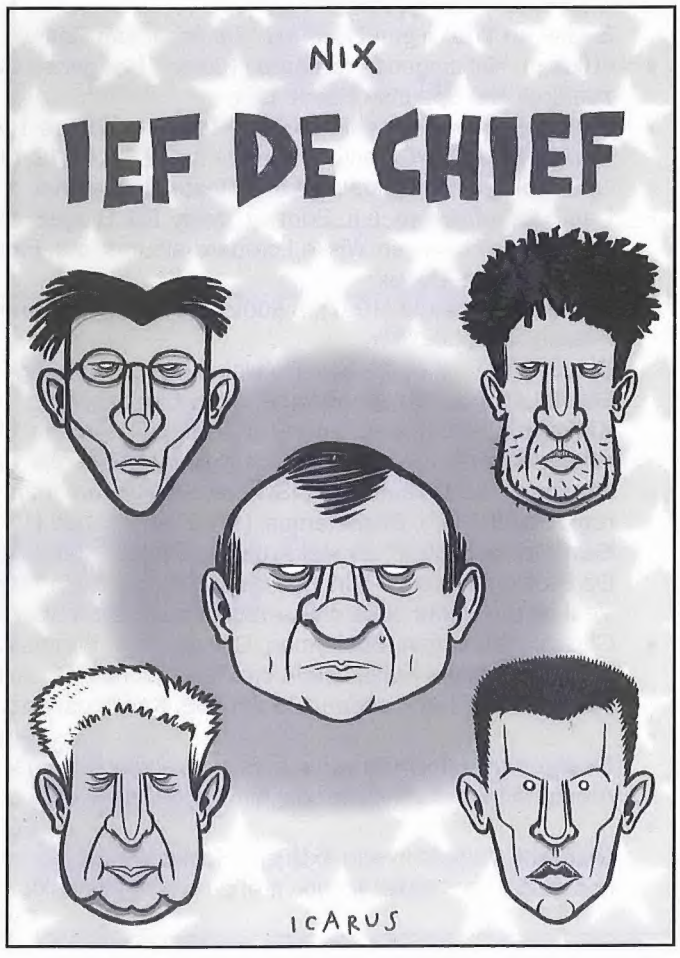

Gratis zoekertjes.
Schriftelijk meedelen. In elk briefje adres of telefoonnr. vermelden a.u.b.

GEZOCHT:

* **Ohee**, nummers vóór 25, oude Robbedoesalbums met ontbrekende microverhalen, Suske en Wiske tweekleurenalbums in minder goede staat. Michiel Michiels 014/58.63.64 (62)
* **Grappen van Lambik** 5&6; Pits en Kaliber 6&10; Oktaaf Keuninck 1&2; Kari Lente : Het energiegas van prof. Knitsel (Bonzo) Bonne Sylvère, 050/38.07.47 (62)
* **Nieuwstaten**: zoek nog een aantal nieuwstaat albums van eerste drukken van Suske en Wiske, Nero, Kuifje, Dupuis, Lombard... Ook volledige reeksen of collectie komt in aanmerking. Prijs overeen te komen volgens kwaliteit. Verder zoek ik nog **Fra Antonio** van Karel Verschuere en een aantal sneeuwkaarten van **Kuifje.**
  J.P. Vonck, 053/626737 (61)
  Suske en Wiske stripspecial nrs 1, 4, 6, 10 Chris Huybrechts, 03/665.16.82 (60)
* **Kuifje**, eerste gekartonneerde reeks, alle curiosa, weekblad *Kuifje* met covertekening Hergé ,
  Patrick De Boever, 09/378.04.25 (60)
  Robbedoes meccano nr.1, compleet en in nieuwstaat; gagstrips van Ferd'nand (door MIK in Gazet van Antwerpen)
  Paul De Bont 014/65.73.79 (60)
* **De Rode Ridder,** eerste drukken nummers 1, 2 en 6 Staf Ceulemans, 03/482.40.95 (60)
  Kuifje wkbl. **49**:37 t/m 52, **51:1 t/m 52, 59**:38, **61**: 1-20-40, **63**: 44-51; **Robbedoes** wkbl. 799 t/m 809-862- 863-864-873 ; **KZV 49**: 48 ; **Wrill** nrs.16-17-18-19-20-21-22-24-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-77-81-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-138-139-140-141-163> ; **PumPum** alle jaren met Kresse, Toonder en Dulieu ; **Mickey Mag.** nrs: 313-314-325-326-329-359-469> ; Alles op het gebied van Paulus de Boskabouter in tijdschriften
* en damesbladen.Willem in't Hout, Ketensedijk 27, 2902 LA Capelle aan den IJssel (NL), tel: 010-4517605 (55)
  Robbedoesalbums 64,65,67,69,70,72 t/m 77, 79 t/m 98 mét microverhalen en in goede staat; **Patsalbum** met nrs. 220 tot 243 (bestaat het, kent iemand het?); **Ons Volkske**: nog zés losse nummers! 1958: *22,23,25* en 1967:
* 37,38,39 ; ***Plezante circussen*** en ***Vrolijke bengels*** in goede staat; **Donald Duck** "waarin opgenomen Mickey": 481
  Patrick Vranken, 052/30.50.40
* **Jan Bosschaert**-materiaal, gezocht en ook aangeboden. Ruilmateriaal voorhanden.
  Michaeël Michiels, 03/644.44.49 of m.michiel@planetinternet.be (61)

TE KOOP/RUILEN:

Buck Danny nrs.1,2,5,7,8,9,10,11,14,17,18,20,21,23,25,26,27,33, allen nog in goede staat, zacht prijsje.
Patrick Van Melckebeke 053/788559 GSM 0477-532676 (62)

* **originelen** van : Bernie Wrightson (schitterende potloodtekeningen), Chris Ware, Will Eisner (cover), Jijé, Swarte, Hermann (kleur), Joe Matt (cover *Peepshow* op doek), Giardino, Marten Toonder, Don Lawrence (cover), Laudy ; nagenoeg complete weekbladcollecties Mickey, Ohee, Story en andere... Ikzelf zoek oud Amerikaans en Engels
* materiaal. Magda Buytaert, 09/3485604 (62)
  Suske en Wiske groot formaat : De schat van Beersel (100ex.), De Bokkerijder (100 ex.), De Tartaarse helm
* (100ex.), Het zingende nijlpaard (100ex.), Het geheim van de gladiatoren (100ex.) ; VIP-strip (met Tartaarse helm), zeefdruk Het Spaanse Spook (75ex.) Patrick Claessen, 014/65.93.84 (62)
* **Suske en Wiske Klassiek**-reeks 1 t/m 48 + blauwe 1 t/m 8, aan inschrijvingsprijs + gratis 4x Prinske + gratis 1x Vrolijke Bengels; Collectie Première nrs. 2,3,8,11,12,13,14,15,16 (allen Vink); Robert&Bertrand nrs. 1 t/m 98: allen 1ste druk&perfecte staat; Urbanus luxe-uitgaven nrs. 1 t/m 20, behalve 17 Filip Lomme 02/452.50.08
* **Lombard-uitgaven**, o.a. Pom en Teddy, Rik Ringers en Michel Vaillant, goede staat; **Buitenlandse Boeken:** Franstalige Suske en Wiske Lombard-albums, o.a. Fantôme Espagnol, Clef de Bronze, Le père moustache, e.a. + La révolte des Gueux Patrick Vranken, 052/30.50.40
* **Kiekeboe -beeldje** (1997), 8.500fr.; De schat van Beersel, groot blauw formaat, 100ex., gesigneerd W. Vandersteen, Franse versie, 6.000fr. Patrick Claessen 014/65.93.84 (61)
  Guust Flater, "Quick"- box; De kleine Robbe, volledige Cécémel-reeks, comicskaarten en stand-up; KZV, album 16; Stand-ups van Alex, Comanche, Blauwbloezen, enz... Patrick De Boever, 09/378.04.25 (60)
  Kiekeboe, mooie reeks eerste drukken van nummer 1 tot 12 Kurt Geleyn, 03/887.82.88 of 075/89.74.47 (60)
  Wietje en Krol in strijd met de gangsters; Kapoentje 1950/1951: 40 losse nrs., 2 vierlingen; Sleen: ganzenspel ACV;
* Jommeke: 5 kerstkaarten; CISO 5/6; Rik Ringers 4 t/m 18; Oom Wim: 6 albums; Kuifje: Geheimzinnige ster (1° rode rug), Scepter (1°), Zonnetempel (1°), Zwarte Goud (1°) Paul De Bont 014/65.73.79 (60)
  Garfield: pockets 1° 26 stuks, perfecte staat; Kuifje weekblad jaarg. 27,32,33,34 (volledig), 35,36,37,39,40; De Brokkenmakers 1-6 in 1ste druk; Clifton 1-16 in 1ste druk John Vannieuwenhove 09/252.17.31 (59)
* **Veel stripalbums** oude druk + reclame uitgaven Suske en Wiske, Knipsels Panda en Tom Poes, Honderden Marvel/ Classic (Superman, Spiderman, Conan, Hulk, Fantastic Four, Vergelders, Verdedigers etc.) weekbladen Pep's 1962 t/m 1975, enkele Kuifjes 1954 t/m 1963, Donald Duck 1954 t/m 1990, Robbedoes verzamelde nummers los periode band 117 t/m 134; banden 135 t/m 180, Kris Kras, enz. stuurt uw zoeklijstje!
* Willem in 't Hout (zie boven) (57)
  Gesigneerde prenten van o.a. Bilal, Franquin en Rosinski; wekkers Kuifje en Lucky Luke; zeldzame klok van Guust; Aroutcheff wagen Robbedoes; lamp Clo-Clo; diverse originelen, enz...
* Ben Vandewalle 09/236.15.55 (antwoordapp. of na 23u. (59)
  Diamant, verpakt in een exclusief Suske&Wiske-doosje, met bijbehorend certificaat gesigneerd door Paul Geerts. Je kon de diamant enkel winnen met de wedstrijd in album 250
  Chris Huybrechts, 03/665.16.82 (60)

XIII de editie

Fristi Stripfestival
Koksijde - Zomer '98

Info : (058) 51.88.10
fax : (058) 52.27.41

MilkyWay

Stripfestival
Middelkerke
30/7 tot 16/8/1998

4 luxe edities van Nero

Info: 059/ 30 52 66

Stripspeciaalzaak
DE STRIPKEVER

Bruulcenter - Bruul 79 - 2800 MECHELEN
Tel : 015/21.76.05

Open : ma : 13u30 - 18u
di-vr: 10-12u30
13u30 - 18u
za : 10 - 18u

WONDERLAND - HALF VIER - PRODUCTIONS

Paardsdemerstraat 19
3500 HASSELT - BELGIË
Tel. & Fax : 00 32 / (0)11.22.82.00

STRIPZOLDER

AANKOOP - VERKOOP

STRIPVERHALEN

Nieuw, antiek, tweedehands, luxes, curiosa,... alles op stripgebied!

015/41.27.99

OPEN : dinsdag & donderdag, van 16 tot 21 uur of gewoon op afspraak

ZEMSTBAAN 55 2800 MECHELEN

(500meter van E19, afrit 10 Mechelen, en Maxi-GB Zemst)